

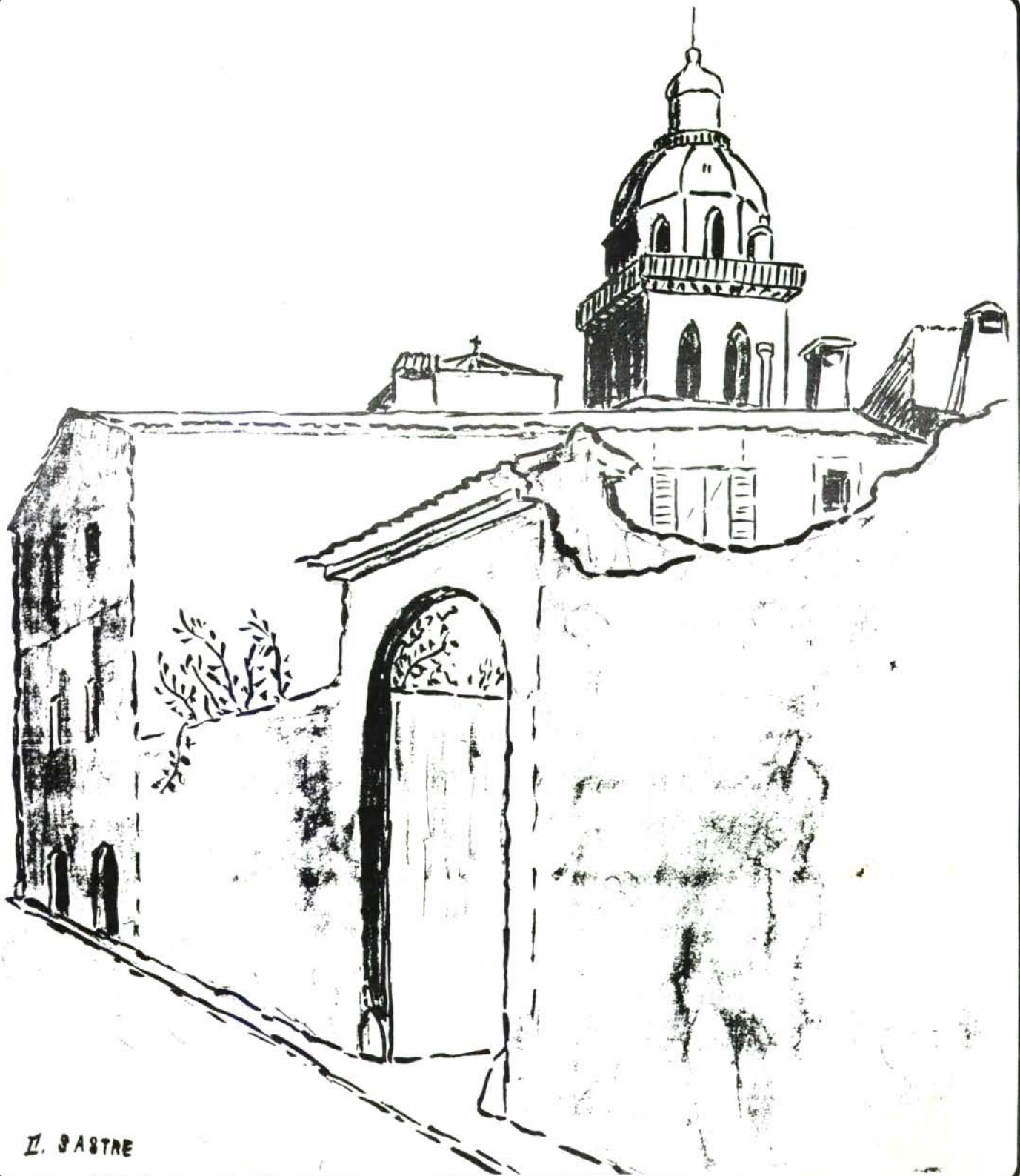
BONA PAU

PAU
CORONA

Núm 445 Any XXXVIII

MONTUÏRI

MARÇ 1990

L. GASTRE

Influència de l'Església en el segle XVI

A principis del segle XVI, poc temps després del descobriment del Nou Món, tots els pobles patien del que ara diríem terrorisme; i Montuïri no n'era una excepció. Però els qui havien de jutjar les penes i aplicar les lleis, que generalment eren els qui ostentaven el poder, ho feien massa vegades abusant d'ell, i en lloc de fer bon ús de les facultats que ostentaven, n'eren els protagonistes, s'extralimitaven, feien el que volien.

Aquests fets creim que s'han de situar, històricament, a partir de 1522, any en què foren vençuts a Mallorca els agermanats. Aleshores església i poble formaven un conjunt harmònic orientat cap a Déu. Tot era controlat i administrat per l'església; les persones aportaven el seu treball i les famílies facilitaven membres joves per ingressar a les ordes religioses, que es veien tan necessitades per haver d'enviar monjos a cristianitzar el Nou Món.

La vida abocada cap al treball

Per altra part, la vida del poble es veia totalment abocada cap al treball agrícola, i en la necessitat d'ajudar a la immensa tasca de la construcció del nou temple. La misèria, la feina, l'esgotament... enyorava el descans dels diumenges. A l'església, les predicacions, enaltint les conquestes o gestes obtingudes pels clergues o missioners, allà on es trobaven, aconseguien fer vibrar nins i grans; i això feia que els oients desitjassin servir aquesta causa. Les notícies difoses, així com les festes dedicades als qui periòdicament visitaven els seus familiars, eren les úniques celebracions festoses d'aquell temps.

S'ha de dir també que eren molts els joves que voluntàriament ingressaven a ordes religioses per col·laborar en aquesta causa; arribant fins i tot a crear-se cadenes de clergues que dins una mateixa família es prolongaven moltes

*En el segle XVI,
els montuïrers,
com la major
part dels
mallorquins
d'aquell temps,
portaven una
vida totalment
entregada al
treball agrícola.*

*Velles
construccions
de l'època
encara en són
testimoni.*

generacions. I això era considerat com una tradició familiar. Tal és el cas de la família "Pofanc" que, creim recordar, en l'actualitat sumen sis generacions. O el cas d'una mare montuïrera que tenia un fill religiós i quan va quedar viuda, ella també va ingressar com a religiosa.

Un montuïrer oblidat

Vàrem tenir notícia, no fa gaire, d'un frare montuïrer, de llinatge Martorell, que va dur a terme una tasca molt apreciada, encomanada des de Roma, a Uruguai. Fou un dels iniciadors de la seva capital, Montevideo. Fet que en certa manera es pot considerar semblant a la tasca i labor que féu el beat Juníper Serra, però com que no la realitzà dins l'àrea del dòlar, avui no se l'avalua de la mateixa manera. Però per al nostre cas,

el fet singular radica en l'oblit d'un montuïrer d'envergadura, deduït de les importants petjades que assenyalà i han subsistit. Cal dir, però, que d'ell no en sabem res més i que agrairíem que, mitjançant els lectors de BONA PAU, en poguéssim saber més dades, aconseguir a través del seus més llum de la seva persona i així, almanco, podria ésser considerat i recordat especialment per aquelles persones que ens ha tocat viure dins l'àrea que el va veure néixer i créixer.

Rafel Bauzá Socias

PORTADA

EL CAMPANAR

Des del carrer de Sant Bartomeu, aixecant els ulls, es pot contemplar aquesta bella panoràmica que quita per damunt les cases. (Dibuix de C. Sastre)

MONTUÏRERS A LA GRAN ENCICLOPÈDIA DE MALLORCA

CARDELL MAYOL, MIQUEL (Montuïri 1927) Polític. El 1983, fou batle de Montuïri per la candidatura d'Aliança Popular. En pedre la majoria el grup, va dimitir.

Mediocritat

Per tot arreu es poden contemplar persones incompetents que amb freqüència ocupen càrrecs de responsabilitat, individus que realitzen un treball per al qual no disposen de les aptituds que es requereixen ni el desenvolupen amb l'actitud que seria desitjable.

Pel món es passejen molts de mediocres; tal vegada la majoria ho som; però dissortadament molts d'aquests mitjells estan situats en un lloc clau, són els qui donen la tònica a la manera de viure i conviure, i per això duen la veu cantant, i freqüentment aconseguen dominar la situació. Tant és així que a vegades el seu pes és tan notable que arriben a anquilosar el normal desenvolupament de la societat o reprimir les iniciatives d'aquells que es desvetllen per millorar-la.

Quasi sempre els mediocres són tímids i si qualche dia arriben a ser cap d'una determinada entitat, és molt possible que inconscientment capgirin o paralitzin la seva lògica evolució.

És pot dir que mediocre és aquell que no és bo ni dolent, sinó tot el contrari. I és per això que aquests generalment no són admesos per la societat, sinó més bé els rebutja.

A vegades la mediocritat es disfressa de democràcia i aleshores esdevé una situació anòmala, estrafolària o picaresca. I sense voler o a posta veim com tiren l'aigua al seu molí i així aconseguen enrair l'ambient.

És trist que avui encara sigui així; i fins i tot alarmant. Per això s'ha de tenir en compte i s'ha de vetllar per no deixar-s'hi atrapar. S'han de prendre les mesures necessàries perquè els nostres estaments no sien dominats per la incompetència dels deficients o la ineptitud dels mediocres.

Onofre Arbona

Vida "light"

S'ha dit que la societat del moment actual és una societat "light", que equival a dir lleugera, poc densa, buida, descafeïnada, sense gruix. Així s'ha inventat la coca-cola "light", sense cocaïna, o les cigarretes "light", baixes en nicotina, o el cafè descafeïnat. Aquests exemples són la mostra d'altres tants que passen dins la vida real. Molta gent viu una vida "light", és a dir, sense comprometre's massa, de manera superficial, amb un cert conformisme sovint tenyit de passotisme.

Frases com aquestes: "visquem el present: és l'únic que tenim". "Tant guanyat, tant gastat". "No me vull aficar en res", són la mostra del poc gruix en què es viu. Aquesta superficialitat, que amb freqüència desemboca en una buidor existencial, acaba moltes vegades en una depressió. Aleshores res no té importància, ni sentit, ni perspectiva. S'ha tocat fons, s'ha arribat al cul del sac.

Tenc la impressió que la comunitat humana que formam els qui vivim a

Mallorca, està fregant aquests límits. Manquen motius per creure (en el sentit més ampli de la paraula), raons per esperar, il·lusió per estimar... Així la vida a més de "light" es va tornant monòtona, avorrida, sense sentit.

—O—

Es molí de Can Vermell, una de les edificacions més antigues de la vila, situat damunt el turó més elevat, domina quasi tot el terme. I la seva escala, al començament del carrer de Sant Antoni, li serveix de façana.

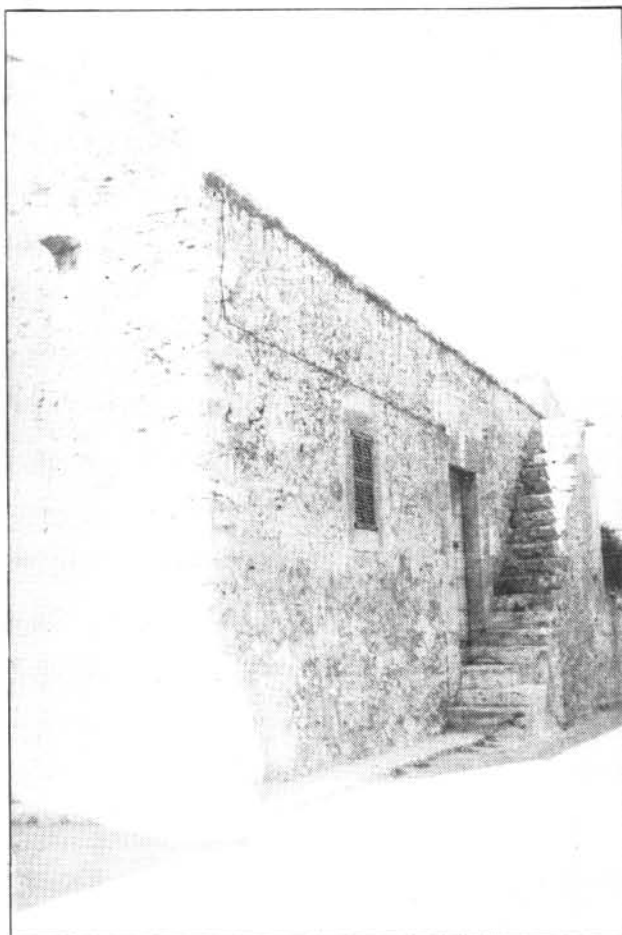
Des del meu punt de vista, aquesta situació té poques sortides, aquestes han de venir pel camí del compromís, de la transcendència, dels valors humans, de la cultura.

No m'importa que el compromís sigui a nivell polític, social o religiós; lo important és que la persona assumeixi un compromís, una responsabilitat.

No tenc un interès especial en què l'home cregui en el cel o en l'infern, lo important és que la persona accepti que hi ha un món que la transcendeix, que no tot es pot demostrar, que hi ha fets que escapen a l'experiència humana; que en la vida no tot és matemàtic o científic, sinó que també en el nostre món hi té lloc la poesia i la tendresa, les llàgrimes i la música, la fe i la gratuïtat...

Només des d'aquesta perspectiva, la vida dels homes dels anys 90 recobrarà el sentit, tindrà un pes específic i deixarà de ser "light" per recobrar el gruix que el Creador li assignà al principi.

Andreu Genovart

Martí Ferrer Sampol, "de Son Coll"

Capdavanter de la "quinta" que enguany compleix 65 anys

Des d'uns anys ençà, s'ha posat de moda a quasi tots els pobles de l'illa, celebrar anualment una diada on es reuneixen tots els qui pertanyen a una mateixa "quinta". I no tan sols els homes, sinó també les dones que nasqueren aquell mateix any. I encara més, freqüentment també s'hi afegeixen els respectius consorts; això fa que augmenti els nombre dels assistents.

Per elegir un representant, ja d'edat, d'una "quinta", en triarem un dels qui enguany compleixen els 65 anys, i ho fem perquè és l'any de la jubilació forçosa. Són, per tant, aquells de la "quinta" del "46".

Ens entrevistarem amb En Martí Ferrer Sampol, "de Son Coll", una persona noble; franca i trempada a qui un sempre el troba de bon humor. És l'encarregat d'organitzar anualment les bauxes dels components de la seva "quinta". Llistes en mà, per no oblidar-ne cap, aquests dies repassava homes i dones, vius i morts, els qui viuen aquí i els qui resideixen fora poble, fadrins, casats, viudos... a tots els té ben controlats.

—Anem, però, a xerrar un poc de la vostra "quinta" i de la celebració del 65è. aniversari. Què suposa per a vosaltres el fet que enguany us jubileu?

—Jo ja estic jubilat —contesta tot d'una En Martí— i consider que estar jubilat amb salut és una jubilació de bon de veres. I sobretot el fet de no tenir obligació de fer feina i cobrar el "retiro".

—Sembla que teniu projectat alguns actes per celebrar els 65 anys de la "quinta". ¿Podríeu anticipar-nos quins són?

—Sí; enguany, en principi, jo tenc un projecte un poc rar, perquè els anys passats feiem un dinar o un sopar, però enguany, que tots estam dins el període de "retiro", em volia posar en contacte amb persones experimentades i anar a gaudir d'un cap de setmana tots junts. I això sense sortir de Mallorca.

—¿Ja teniu una data i el lloc pensat?

—No, perquè encara no hem parlat tots els "quintos" junts. Per aquest

En Martí "de Son Coll" reafirma que "retirar-se en salut és jubilar-se de bondeveres" motiu veig difícil que poguem celebrar-ho abans de l'estiu. És per això que consider que la data haurà d'esser ja passat Sant Bartomeu.

—¿Us heu reunit algunes vegades?

—Enguany encara no, però ens venim reunint una vegada a l'any, des d'en fa cinc.

—I en aquest cap de setmana que voleu preparar hi aniran tant les dones com els homes, ¿no és així?

—Sí, és clar que hi anirà tothom.

—¿Quants sou els de la vostra "quinta"?

—Aquests dies hem mirat els registres de l'any de naixement, el 1925; i hem comprovat que nasqueren 58 montuïrers, 31 homes i 27 dones, dels quals, però, ja n'hi ha vuit de morts, set homes i una dona. Així que en queden 50 de vius.

—¿Ho celebrareu amb els esposos i esposes respectives?

—Sí, els qui estiguin casats podran

Pensen celebrar enguany la "quintada" d'una manera extraordinària.

Dels 58 montuïrers que nasqueren l'any 1925 sols n'hi ha 8 de morts

venir-hi acompanyats del seu home o dona.

—Quan féreu el servei militar, ¿anàreu a la guerra?

—No, nosaltres no hi anàrem perquè l'any 1936 (quan va començar) sols teníem onze anys.

—¿Quin temps va durar el servei militar?

—Jo el vaig fer voluntari a Intendència, a Mallorca, i vaig haver de firmar per tres anys, però el fet cert és que en vaig fer 39 mesos.

—¿I els forçosos?

—Aquests generalment en feien dos anys o dos i mig, segons on el feien.

—¿Recordau algunes anècdotes d'aquell temps?

—Vaig entregar-me a Intendència, com he dit, perquè l'any 45 les coses no estaven massa bé a Espanya. I si en vaig fer mig anys més que el temps pel que havia firmat, fou degut a prevencions, per mor de la guerra europea.

—¿Veis algunes diferències amb els "quintos" d'ara?

—És molt mal d'opinar. Ara els joves tenen una altra manera de fer trull. A mesura que el temps va passant, canvien una miqueta; i amb això no vull dir que els d'ara siguin més desbaratats que els d'abans.

—Vosaltres, que fóreu "quintos" fa 45 anys, ¿què els diríeu als d'ara?

—Que no tenguin tanta por de fer el servei. És com allò que diuen: "la por en haver-la vista, no és res". Durant el servei militar s'aprenen moltes coses que a la llarga repercuteixen a tota la vida.

Ma. Antònia Rigo

Antònia Mas Rigo

Una jove cosidora que considera que el seu ofici té futur

La joventut és l'època en què les persones preparen el seu futur; és el temps apropiat, és el període de preparació o formació millor que els humans tenim. Lliures tal vegada de preocupacions, ens anam disposant per al que serà, per a cadascú, el propi destí.

A Montuïri hi ha persones, com és el cas de N'Antònia Mas Rigo, una allota jove, de 20 anys, que ja han definit el seu demà, que ja han triat una professió i que l'exerceixen satisfactòriament, sense tenir enveja als altres. S'ha preparat i ara gaudeix dins aquest ofici.

Fou per tots aquests motius que l'elegírem a ella, perquè en aquesta ocasió i en aquesta secció de "Presència jove" donàs testimoni de la seva tasca. I no es féu pregar. Les respostes a les nostres preguntes sorgien espontàniament.

—¿Per què triares, Antònia, l'ofici de cosir?

—Perquè m'ha agradat des de sempre, i a més és una feina amb la que hi pas gust.

—¿Com en vares aprendre?

—Anant a una escola, a Porreres. Allà me n'ensenyaren.

—¿Quina edat tenies, llavors?

—Sols tenia 17 anys.

—¿Has estudiat també disseny?

—No; només vaig aprendre a cosir, que era el que m'interessava.

—¿Quin temps va durar aquest aprenentatge?

—Devers un any i mig.

—¿Vares haver d'aprendre diferents assignatures?

—Em donaren cinc llibres, els quals es basaven sobretot en patrons. Després jo havia de desenvolupar-los damunt les persones.

—¿Què penses del futur del teu ofici a Montuïri?

—Que en té bastant, malgrat la gent jove s'inclini més cap a comprar la roba feta. N'hi ha que encara la vénen a cosir.

—¿Creus que es podria dir la mateixa cosa arreu de Mallorca?

—Sí, per l'estil.

—Per tu, ¿quines robes consideres que són les millors per cosir?

—Ara, per començar, les falces; i després els vestits.

—¿Trobess que va ben vestida la joventut, a Montuïri?

—N'hi ha que sí; encara que hi ha excepcions.

—¿T'agrada aquesta feina?

—Sí; molt.

—¿Quins són els colors preferits per la gent que ve a fer-se vestits?

—El blanc i el negre.

—¿I els teus?

—El negre.

Creu que la joventut de Montuïri va ben vestida, que la gent vol viure al dia, i que la moda s'ha d'adaptar als temps que correm.

—¿Quines tendències es donen més en el vestir?

—Solen desviar-se cap als més clàssics i els que estan de moda.

—¿Creus que la bona imatge d'una persona depèn del vestit?

—Sí; del vestit i de la simpatia.

—¿Què ens diries de la moda del futur?

—Que és bastant extravagant, senzilla i mala de definir.

—¿Quins són els tipus de roba que dissenyes?

—No en disseny, però damunt les revistes em faig una idea; i segons la persona la vaig modificant, de tal manera que dóna la impressió de fer un disseny nou.

—¿On adquireixes la roba?

—Cada persona duu la seva; i si no, tenc un mostrari de teles per enviar a demanar de Barcelona.

—¿Quina temporada tens més feina?

—A l'estiu, perquè per a l'hivern la gent sol comprar-se la roba feta. Abans de les festes de Sant Bartomeu és quan tenc més.

—A la moda, ¿la consideres necessària?

—Sí, per bastants de motius, però sobretot perquè la gent vol viure al dia. Les modes canvien i una s'ha d'adaptar als temps que correm.

Ma. Antònia Rigo

Rectificació

En el darrer número de BONA PAU, a la pàgina 17, 7 línies abans de l'acabatall de la 1a. columna, el text que es refereix a Coloma Alcover havia de dir: "Na Coloma és més reservadeta i se li nota en el fons dels seus ulls un estat d'atenció constant...". Però s'hi va aficar un "no" que li dóna un altre sentit.

Valga la rectificació.

Gabriel Roscar Jaume

Un dels millor menestrals que hem tingut a Montuïri, els darrers temps

Quan el veim, caminant pels carrers dels nostre poble, ocupat sempre en nombrosos assumptes que duu entre mans, més sembla una persona d'una quarentena d'anys, que no de l'edat que té realment. El seu caminar és flexible i àgil, i el seu tracte és amable i atent al màxim. Durant l'entrevista que hem tingut amb ell, sempre ha estat (com és norma en ell) pendent de nosaltres amb els cinc sentits. Una miqueta el cap tombat (una característica molt seva) esperant les nostres preguntes i aclarint qualsevol concepte que no estigui clar.

Aquí el tenim disposat a dialogar. Ens referim, com es pot suposar, a "Mestre Biel Titina", un dels millors menestrals que han passat, o millor dit, que hem tingut als darrers temps a Montuïri.

—¿Quants d'anys teniu, mestre Biel?

—N'he fets setanta-nou.

—¿On vàreu néixer? (li preguntam sense haver-nos recuperat de la sorpresa).

—A Montuïri, al carrer de Baix.

—¿Vàreu anar molt de temps escola?

—Hi vaig anar fins els dotze anys. L'Escola pública estava al carrer de Baix, damunt el celler de Can Ferrando.

—¿Quin mestre o mestres tinguéreu?

—El meu primer mestre va ser el capellà Palou, un conco d'En Miquel de Son Palou. Llavors morí En Palou i vàrem tenir En Gelabert. He de dir d'ell també que era una filigrana. En aquesta edat, als 12 anys, vaig començar a fer feina a ca nostra ajudant a mon pare, que feina de marjador, però vaig continuar anant a escola els vespres, amb mestre Miquel "Rua", que era "cabo" de caminers. En aquestes classes dels vespres, hi venien amb jo, En Tomeu "Doia...", En Tomeu "Escolà", que va esser secretari de l'Ajuntament; En Guillem Fiol, En Biel "Badia" i altres. També En Bernat "Borralló"...

—Continuau...

—Quan feia devers dos anys que posava macs als marges amb mon pare i veient que no tenia massa "vocació" per tal ofici, em digué: "Bono, si no vols esser un foraviler, amb uns gavilans al

No li va agradar fer de marger i va triar l'ofici de fuster

En temps de la monarquia feia feina de sol a sol.

coll, ja pots dir què vols esser". Jo vaig triar l'ofici de fuster; aleshores tenia setze anys.

—Endavant.

—El meu primer mestre va esser En Joan "Prim", que es dedicava a fer carros. Vaig fer feina amb ell durant dos anys i mig. Però volia esser primater i em vaig canviar per fer feina amb mestre Rafel "Serena". Vaig fer feina amb ell, nou anys, fins que em digué: "Biel, jo em retir", Pensant-ho bé, vaig decidir posar botiga per a jo i vaig demanar a mestre Rafel que em donàs vuit dies per fer-me les eines. A mestre Rafel li pegà molt bé i ens despedírem molt amics.

—¿Com es desenvolupava un dia dels anys trenta, que vós vàreu viure?

—En aquell temps hi havia encara la monarquia, i es feia feina de sol a sol. Damunt l'any trenta-dos s'imposà la jornada de vuit hores. La vida no era fàcil. Perquè et facis una idea et diré que mestre Rafel, el meu mestre, va

aprendre l'ofici a Porreres, i anava allà a peu.

—Us volia demanar si la gent era més feliç en aquell temps, però m'heu tallat.

—Avui la gent, especialment la generació més jove, no es pot fer una idea de com era aquell temps. Es pot dir que tothom té unes certes comoditats i un duro per educar els fills. Això, llavors, era només per a gent privilegiada.

—¿Què diríeu de les noves generacions?

—Els joves d'avui no són com érem nosaltres. Això que dic no vol esser cap censura, però la gent d'aquell temps, era en certa manera, més respectuosa i treballadora, més... formal, i teníem manco sabers; això és lo curiós. Com deia, els joves d'avui es recolzen més damunt els seus pares; nosaltres no podíem fer-ho. Els nostres pares només ens podien ajudar d'una manera limitada. La meua opinió és que aquests joves, després de l'ensenyament primari que exigeix l'estat, si no volen o no poden cursar estudis superiors, hi ha molts d'oficis extraordinàriament útils i de profit; com són ferrer, fuster, mecànic, llanterner... En podrien aprendre un d'ells i a més, guanyar molts de doblers. És lamentable que al.lots de devuit o denou anys no sàpiguen encara a què s'han de dedicar.

—Mestre Biel: els joves diuen que els estudis són molt durs.

—Ho reconesc. Avui no es regala res. Els aconsellaria que aprofitin l'ocasió ara que poden. A la fi dels estudis, si no han perdut el temps, sens dubte trobaran el seu fruit.

—Avui, dins tots els medis, hi ha una inquietud per viatjar, per adquirir cultura, per fer esport, etc. i, per què negar-ho, per fer doblers. ¿Com era llavors la gent; quina inquietud o preocupació tenien?

(Mestre Biel em mira fit a fit i estalla:)

—En aquell temps només pensàvem en emigrar. No teníem temps de pensar
(Continua a la pàgina següent)

**"Els joves d'avui
es recolzen més
damunt els seus pares"**

**"Es lamentable que
al.lots de 18 ò 19 anys
no sàpiguen encara
a què s'han de dedicar"**

(Ve de la pàgina anterior)

més que en la nostra supervivència. El fet de tenir un ofici era quasi un luxe.

(És rotund i categòric, en aquest aspecte, com es veu seguidament).

—Els temps eren difícils, en extrem. La gent treballava, com he dit, des que sortia el sol fins que es posava i a la fi de la setmana, quan venia el diumenge, necessitava descansar. L'únic que es podia permetre era anar al cinema, que encara començava a donar les primeres passes.

—Anem altra vegada als temps actuals ¿Quin càrrec ocupau dins la direcció de l'Associació de la Tercera Edat?

—Som el delegat d'esports. No ocup altre càrrec. Ja em basta. La resta del temps vaig al camp com fa tothom.

—L'opinió de qualcú és que els vells a vegades es passen... en les festes, en els viatges que organitzen... amb una paraula, que dins ca seva tal vegada farien més bon paper. ¿Què opinau vós?

—Planc els qui no saben aprofitar aquestes coses. Quan voldran, no hi seran a temps, i el temps no el poden fer tornar enrera. Per altra part, he de dir, que el seny sempre presideix totes les nostres accions.

—Per acabar, mestre Biel, sé que heu seguit o seguiu un cert règim vegetarià. ¿Què ens podeu dir d'això?

—Sí; vaig seguir un règim vegetarià durant uns vuit anys, fins que em vaig anar al servei militar. Després del servei vaig continuar el règim, però no amb el rigor d'abans, per a no donar feina a ca nostra. He d'afegir, però, que sempre he practicat la gimnàstica, que és molt útil, i un complement del règim vegetarià. Aconsell a tothom aquest tipus d'ali-

S'HA DIT QUE...

... tots ets al.lots de s'escola coincidiren en afirmar que es "number one" de ses actuacions fetes es "Dijous Llarder" va esser es ball de "s'alambada" que dansaren En Biel "Xocolater", vestit de dona, i sa seva al.lota, Francisca, vestida d'home. Es xiulos i mamalletes corroboraren aquesta afirmació.

—oOo—

... sa rondalla que escenificaren ets al.lots de s'Escola es "Dijous Llarder", era "Ous de somera", sense més afegitons, no com deia una padrina: "Ets ous de sa somera".

Bell aspecte que ofereixen plaça i els fassers contemplats des de la rectoria

mentació i règim de vida, sense oblidar la gimnàstica, com he dit abans. Així s'evitaran molts de problemes de salut.

Fins aquí l'entrevista amb mestre Biel, un home que va viure i té una experiència de temps passats, però que s'ha adaptat completament a l'època actual.

Miquel Martorell Arbona

—oOo—

...hi ha gent que li agrada anar per la vida i per dins Can Pieres tirant "xinetes" i "móres" (de morer).

—oOo—

... comença a haver-hi alguna antena parabòlica per la vila. Deu esser per fer pràctiques de llengua estrangera.

—oOo—

... si ses temperatures que hem tengut durant es mes de febrer han de seguir en sa mateixa proporció, demanau an el Bon Jesús un miracle a fi que mos dugui la mar a Montuïri pes mes d'agost, perquè si hem de confiar en sa piscina municipal... suats anam!

—oOo—

... un centenar de receptes de cuina són més que suficients per conquerir qualsevol home. Donetes que heu fet es curs de cuina: si amb tants de plats suculents no dui es vostre home dins sa mà, apuntau-vos a sa confraria dets inútils.

—oOo—

... es vuitanta per cent de sa gent que hi havia a plaça es dia de sa rua, enguany anava disfressada de badoc.

—oOo—

...se nota que es qui fan "Ràdio Murta" tenen son; ara comencen ses emissions a les 12 des migdia. Es veu que aquesta joveña té molta covera.

—oOo—

... es vespre de sa rua, a plaça, dues persones intel·ligents mantingueren aquest breu diàleg: "¿T'has fixat que enguany es polítics des nostre Ajuntament no s'han disfressat? Clar que m'hi ha fixat, li contesta s'altre, aquests només es disfressen quan hi ha eleccions".

—oOo—

... què en direm de ses disfresses des de sa Tercera Edat es darrer dia de carnaval! Malgrat ets anys, encara no volen cedir; volen demostrar que encara hi són i que es joves no els passen davant tant a s'hora de sa bauxa com a s'hora d'esser-hi (ja s'entén).

—oOo—

...convé fer bonda, que En Xerrim no pensa fer sa corema de callar.

EN XERRIM

L'AJUNTAMENT INFORMA

RESUMS DE LES ACTES DEL PLE EXTRAORDINARI DEL 2 DE FEBRER I DE LA SESSIÓ ORDINÀRIA DEL 27 DE FEBRER DE 1990

PLE EXTRAORDINARI DEL 2 DE FEBRER

MODIFICACIÓ DE LES NORMES SUBSIDIÀRIES

Davant la necessitat de correcció d'alguns punts de les Normes Subsidiàries de Planejament, el ple extraordinari celebrat aquest dia va aprovar les següents modificacions:

1.- Ampliació de l'actual zona esportiva dels terrenys annexos al camp municipal d'esports "Es Revolt", al seu costat esquerre.

2.- Modificació de la qualificació dels terrenys del "puesto" de la Creu Roja, al costat de la carretera Palma-Manacor, com a zona d'equipament.

3.- Supressió dels paràmetres urbanístics relatius a edificacions declarades d'utilitat pública i d'interès social, possibilitant que en un futur l'Ajuntament els determini en cada cas concret segons les seves característiques.

4.- Ampliació del sòl urbà a la carretera del cementeri, donant així possibilitats a futures edificacions.

CRÈDIT A LA COOPERATIVA

En aquest mateix ple extraordinari s'aprovà un crèdit, que s'acosta al milió de pessetes, que es concedeix als socis de la Cooperativa Agrícola de Montuiri, quantitat que haurà d'esser retornada una vegada transcorregut el temps senyalat.

SESSIÓ ORDINÀRIA DEL 27 DE FEBRER PADRÓ D'HABITANTS

La Corporació aprovà el padró d'habitants amb una població de dret de 2.102.

LIQUIDACIÓ DE LA RECAPTACIÓ

S'aprovà el compte-liquidació de la receptació segons aquest resum:

	Voluntària	
Imposts	Recaudat	Pendent
Circulació	5.658.950	1.025.300
Fems	3.269.288	507.630
Total	8.928.238	1.532.930

Pendent d'anys anteriors	
D'un càrrec de	5.271.937
Es recaudaren	526.526
Pendent	4.745.411

RECAPTADOR EXECUTIU

S'acordà nomenar recaudador executiu el Secretari-Interventor Joaquim Cebollada Royo.

PLANEJAMENT URBANÍSTIC

Suspensió

La Corporació es va donar per assabentada del decret del Consell de Govern de la C.A., notificant que en sessió de 5 d'abril de 1989 es va acordar suspendre la vigència del planejament urbanístic del terme municipal de Montuiri a la zona que afecta l'àrea natural o protegida del Puig de Sant Miquel. Per tant queda suspès l'atorgament de llicència d'obres en aquesta àrea mentre no s'aprovi definitivament la normativa urbanística d'àrees protegides.

PLA D'OBRES I SERVEIS - 1990

També es donà per assabentada de la convocatòria d'aquest pla, el qual finalitza el proper 15 d'abril.

El batle va exposar la intenció d'incloure, entre d'altres, la construcció de la Residència de la 3a. Edat, 1a. fase, i la pavimentació d'alguns vials.

Es va donar peu perquè en el pròxim ple es pugui acordar la inclusió d'aquestes i altres propostes que es presentin.

EQUIPAMENTS ESPORTIUS

Dins el pla per a 1990 es va proposar incloure la construcció de la piscina municipal.

MOCIONS D'URGÈNCIA

Alcaldia va rebre autorització de la Creu Roja per construir un edifici per a usos sanitaris a la parcel·la denominada "S'Hort des Pont", on està actualment ubicat el "puesto". La Corporació es donà per assabentada i donà la seva conformitat.

Per unanimitat s'acordà concertar amb INSERSO els serveis de cuina i menjador per a la 3a. Edat, demanant una subvenció de 2.246.500 pessetes. I un altre també per assistència domiciliària de 2.207.040 ptes.

Pere Sampol (PSM) sol·licità l'adhesió de l'Ajuntament al conveni de Normalització Lingüística subscrit per la C.A., el C.I.M. i l'Ajuntament de Palma. S'aprovà per unanimitat.

PRECS I PREGUNTES

Gabriel Miralles (PSOE) demana que el batle cerqui i trobi la persona adequada per animar el "Local Jove" i que manifesti el pressupost que té dit "Local"; així com les característiques que ha de reunir la persona que s'ha d'encarregar de la seva animació.

També Gabriel Miralles demanà informació sobre l'estat en què es troba l'elaboració del "casette" i opuscle sobre "Els Cossiers".

Pere Sampol li contestà que respecte al "Casette" s'hi està treballant i ultimant els seus detalls. I respecte a l'opuscle no hi ha res fet.

Joan Miralles Julià (PSOE) sol·licita informació sobre les activitats lucratives que es realitzen a Ca Ses Monges. El batle manifestà que totes les activitats lucratives que es realitzen a Ca Ses Monges, tals com classes de boleros, paguen una quantitat de doblers en concepte de lloguer.

Pere Sampol sol·licita s'aclaresqui la informació apareguda en el "Diario de Mallorca" referent a la sessió anterior, sobre el tema de subvencions a la Cooperativa Agrícola i a la Cooperativa Artesanal.

Jaume Bauzá Verger (PP) manifesta i es ratifica en el que s'exposà a la darrera sessió, en el sentit que les subvencions rebudes de la Conselleria d'Agricultura en legislatures anteriors, es destinaren a les entitats per a les quals es concediren, bé fos la Cooperativa Agrícola o bé fos la Cooperativa Artesanal, aclarint així l'article aparegut a l'esmentat diari.

Les festes de carnaval

El dijous llarder a les escoles

Mestres i alumnes en col·laboració amb l'Associació de Pares, l'horabaixa del 22 de febrer, dijous llarder, celebren a les escoles la festa pròpia d'aquesta diada. Tots anaven disfressats. Hi hagué desfilada, ball, representació escènica de la rondalla "Ous de somera", "La lambada"... festa i sarau per llarg.

La nit de bauxa al poble

Dia 24, darrer dissabte de carnaval, el poble va celebrar la festa pròpia del temps. No hi mancaren disfresses, si bé en comptàrem manco que els altres anys. Es cremaren dos foguerons, un a la Plaça Major i l'altre a la Plaça Vella. Enguany no n'hi hagué a la Plaça de les Tres Creus.

A les nou del vespre sortí la Banda de Música, vestida de carnaval, fent el recorregut de costum. Els carrers, sobre tot els que donen a plaça, es veren invadits per un bon nombre de disfresses. L'orquestra "Sa Por" amenitzà a plaça la vetlada, encara que la participació dels qui ballaren no fou excessiva.

La festa de la Tercera Edat

Enguany tengueren dues festes: el di lluns dia 26 i el dimarts, 27.

El dilluns, un grup de montuïrers de la 3a. Edat juntament amb altres de distints pobles, es concentraren en el Teatre Principal de Ciutat on gaudiren de balls i d'una bona música carnavalesca.

El dimarts, a Montuïri, la majoria sortiren disfressats del local social, cap al Dau. Allà, en el restaurant, després d'un bon sopar, hi hagué música i ball d'allò més animat. Una bauxa que agradà molt als nostres majors.

RAFEL SOCIAS, REBUT PEL REI

El Rei d'Espanya va rebre dia 23 de febrer passat una representació de les Associacions de la Tercera Edat arreu d'Espanya. A la recepció hi assistí Rafel Socias com a president de la de Balears.

El Rei els va encoratjar a seguir lluitant i els digué que no pretenguin aconseguir-ho tot en un dia ni d'una sola

DARRERS DIES MONTUÏRI

24 - Febrer - 90

Cartell del carnaval d'enguany

vegada. Com anècdota Rafel Socias digué que li va xerrar en mallorquí, li va demanar quin temps feina per Mallorca i que li agradaria tornar amb ell. També va agrair que haguessin fet el seu pare, el Comte de Barcelona, el soci número 1 del Consell de Madrid.

GOYA
CINEMA
MANACOR

GOYA
CINEMA
MANACOR

GOYA
CINEMA
MANACOR

GOYA
CINEMA
MANACOR

GOYA
CINEMA
MANACOR

PRESENTA EL AVANCE DE PELICULAS MARZO 90

MARZO 3-4-5
CONTRA TODA LEY

MARZO 9-10-11-12
GRINGO VIEJO

MARZO 16-17-18-19
ABYSS EL SECRETO

MARZO 23-24-25-26
ARMAS DE MUJER

MATINAL

3-4 MARZO
EL PEQUEÑO VAGABUNDO

10-11 MARZO
EL ULTIMO DRAGON

17-18 MARZO
AVENTURAS EN LA GRAN CIUDAD

24-25 MARZO
LOS SUPERAGENTES PICAPIEDRA

CINEFILOS

7-8 MARZO
CITA CON LA MUERTE

14-15 MARZO
LA SAGA DEL INDOMABLE

21-22 MARZO
HIDDEN "OCULTO"

28-29 MARZO
HABLANDO CON LA MUERTE

CINE ESPAÑOL

6 MARZO
AMANECE COMO PUEDES

13 MARZO
AL ANDALUS

20 MARZO
EL AMOR ES EXTRAÑO

27 MARZO
GARUN

UN ALTRE ACCIDENT ALS CREUERS

El conductor d'un motoret, lleu

Dia 19 de febrer passat, en els creuers de Porreres hi tornà haver un altre accident, aquesta vegada lleu, quan un camió en direcció a Manacor va pegar contra el motoret conduït per Monserat Mascaró, "En Punta", que sortia de la carretera de Porreres.

Segons l'accidentat, ell va fer l'stop i empenqué la marxa; però tot d'una va veure el camió que l'anava a agafar i va girar; el tirà cap als indicadors, el commocionà un poc a conseqüència de la malmanada. El dugueren cap a la vila on es comprovà que sols li esqueixà un poc de roba i li rompé un os del peu.

CLAUSURA DEL CURS DE CUINA

Amb un bufet fred es va clausurar el 23 de febrer, després de 350 hores de classes —uns quatre mesos—, el curs de cuina celebrat a Ca Ses Monges.

El començaren 16 alumnes i l'acabaren 14. En el transcurs del qual s'ensenyaren a condimentar més d'un centenar de plats, entre freds i calents.

EL BATLE PARTICIPÀ A LA JURA DE BANDERA

El batle, Joan Ramonell, després d'esser convidat, va participar, dia 24, a la jura de bandera, a Ciutat. Cada cert temps conviden un batle i aquesta vegada correspongué al de Montuïri.

Manifestacions del batle

Inquirit per un redactor nostre, va respondre així a tres preguntes d'actualitat:

"Malgrat hàgim posat un recurs, cada dia veig més difícil que tenguem policia comarcal. Hi ha poques esperances".

"Les obres de Ca Ses Monges encara no han començat. Els plànols, però, estan fets, i el pressupost. Enguany es durà al Pla d'Obres i Serveis i es podrà començar la primera fase".

"La Conselleria no ha renovat el contracte a la persona encarregada del "Local Jove" i ara no hi ha ningú que se n'encarregui. El nou contracte no es farà fins al maig-juny. Ha d'esser un local on s'han de crear activitats. I si no ha d'esser així val més que estigui tancat. Esperam que la nova persona realitzi activitats i faci feina damunt els joves".

MUY INTERESANTE
Pagamos hasta el

13% TAE

desde la primera peseta.

Sin comisiones ni descuentos.

en imposición a plazo fijo, a doce meses, de
MARCH HIPOTECARIO, S.A.

De 1.000.000 a 2.500.000 # 12,- %TAE

De 2.500.000 a 5.000.000 # 12,50%TAE

A partir de 5.000.000 # 13,- %TAE

Infórmese en cualquiera de nuestras oficinas.

BANCA MARCH

UN LLIBRE NOU

MALLORCA, ELS DIMONIS
DE L'ILLA
de Gabriel Janer Manila

La popularitat de les festes arreu dels pobles de Mallorca i la seva vinculació als dimonis, podria ser l'argument del treball que Gabriel Janer Manila ens ofereix sota el títol a dalt esmentat, a l'"Enciclopèdia de temes catalans".

Hem pogut assaborir, a través d'aquestes narracions, els diversos tractaments que es donen als dimonis als diferents pobles, tant amb motiu de les festes patronals com d'altres solemnitats populars.

Naturalment no hi podia mancar l'al·lusió al nostre dimoni de Sant Bartomeu (tal com es pot veure en el gravat inserit en el llibre), ni a la representació que aquí es feia altre temps de "Sant Antoni al viu", ni tampoc la referència al propi pregó que féu a les festes de l'any passat; preguntant-se entre altres coses: "¿De què és capaç un poble que corre tots els anys davant el dimoni...?".

Un exemplar on es plasma la funció que desenvolupen els dimonis de l'illa, assenyalant encertadament la seva connexió a les festes.-O.A.

Patronat de Música

La Junta Directiva, continua

A l'assemblea celebrada el passat 10 de febrer hi havia d'haver hagut renovació de càrrecs, ja que havien passat dos anys des de la darrera. Els socis, però, s'adheriren massivament a la junta, impedint que es fessin els canvis, malgrat ho prevegin els estatuts.

Situació Econòmica

A l'assemblea es donà compte de la situació econòmica. En el capítol d'ingressos figuren 1.228.565 ptes. de les quals aproximadament la meitat ingressaren per subvencions i les altres ho foren de les quotes dels socis, dels alumnes i rifes. Les despeses foren de 1.380.118 ptes., donant així un dèficit de 151.553 ptes.

El pressupost d'ingressos per a 1990 puja a 2.206.338 ptes. de les quals aproximadament 340.000 corresponen al saldo d'anys anteriors, 700.000 a subvencions, 750.000 entre quotes de socis i de l'alumnat, 216.000 de subvenció de material i 200.000 d'activitats diverses. Les sortides pugen 1.855.000

essent la partida més grossa el pagament del professorat: 1.775.000 ptes.

Activitats diverses

El patronat compta actualment amb 39 alumnes, dels quals 15 nous s'han matriculat a instrument. S'ha contractat un nou professor de metall, i així l'escola ja compta amb quatre. Això ha suposat sol·licitar el canvi de categoria de l'escola. D'aquesta manera, de l'actual C passarà a la B.

Cal ressenyar que s'ha obert una nova secció de cant coral, amb 8 alumnes; que la Banda de Música ha cedit un trombó, una trompeta, un fiscorn i una caixa pels alumnes de l'Escola. A més, el Patronat ha adquirit un trombó de vares de segona mà per 82.000 ptes. I si enguany hi ha superàvit es podran comprar altres instruments, també de segona mà, per aprenentatge.

La positiva tasca que duu a terme la junta directiva, recolzada pels socis, redundarà indiscutiblement sobre els alumnes i a la llarga sobre el futur de la música a Montuïri.

DOS DITS DE SENY

¿Heu vist el tubs i cables que posen GESA i la Telefónica per les façanes de les cases? Segur que sí, a no esser que tengueu "ets ulls en es clotell", per no dir a una altra part.

Solen dir que "qui té sa pella pes mànec fa anar s'oli allà on vol", i això sol passar amb tots els monopolis, que en general tenen més en compte les seves conveniències que no el sentit de l'estètica.

Està bé llevar els fils aeris d'enmig dels carrers, però tots sabem que la solució definitiva és enterrar-los, cosa que s'haurà de fer dins poc temps si volem estar a nivell europeu. Desgraciadament els frontis de les cases i els portals rodons a força de gafes i tuberies, significa "tenir es gust a ses soles des peus".

Particulars i ajuntament es queixen d'aquest atemptat a l'estètica del nostre poble, però... "Déu mos guard d'un ja està fet!".

Ràdio Murta

Nova programació

Divendres

- 18 hs. Magazine
- 19 De poble en poble.
- 19'45 Digue-l'hi amb música.
- 21 Fi d'emissió.

Dissabtes.

- 12 hs. Obertura.
- 12'15 Pianoforte.
- 13 Reflexió de migdia.
- 13'03 Escudella fresca.
- 13'30 Entrevista.
- 14 Notícies locals.
- 14'45 Rondalla.
- 15 Marxa fresca.
- 17 Fi d'emissió.

CERTAMEN LITERARI DE CASTELLITX - 1990

Amb motiu de la festa de Santa Maria de la Pau de Castellitx, la Comissió Organitzadora amb el patrocini de l'Ajuntament d'Algaida ha convocat certamens de poesia i narració curta i concurs de glosats.

Per poder-se presentar, el treballs hauran d'esser inèdits, escrits en català i es presentaran a la Casa de la Vila d'Algaida fins dia 25 de març de 1990.

CORREDURIA DE SEGUROS

GOMILA S.A.

Carrer Jaume II, 4 - Telf. 64 60 43 - Montuïri

**Un pont
entre la
companyia
i vostè**

Les necessitats de sang a

Donar sang no suposa ni un risc ni un perill

Quan un encara no té ús de raó ja aprèn a valorar la importància que té la sang per al cos humà. Però entre els qui han arribat a la majoria d'edat, no tots aprecien la seva transcendència. Sembla que n'hi ha que encara ignoren que la sang no es pot fabricar ni tampoc adquirir-se a una apotecaria. La sang és un òrgan viu que únicament es pot obtenir de les persones.

D'aquí la transcendència de les donacions de sang. I aquest és el motiu pel qual BONA PAU aquest mes hi dedica aquestes pàgines. La permanent necessitat de sang de cada dia augmenta degut als accidents, nombroses intervencions quirúrgiques són indispensables per conservar la vida i tantes altres motivacions que seguidament exposam, són al·licients que haurien de servir per conscienciar tothom a donar sang del propi cos, sempre que no perjudiqui la pròpia salut i serveixi per fer un bé al altres.

LES DONACIONS DE SANG

Tothom sap que generalment no suposa cap risc ni perill donar sang. A Montuïri són molts els qui en donen, però encara haurien d'esser més. La mitja dins Espanya és de 24 per cada mil habitants i a Montuïri aproximadament el percentatge és aquest; però en els altres països d'Europa occidental els donants oscil·len entre 50 i 60 per cada mil persones.

Les millors condicions per donar sang són: que l'edat sigui entre 18 i 65 anys; que el pes del donant superi els 50 quilos i que no patesqui malalties que puguin esser transmeses per la sang; com són hepatitis, drogaaddicció, esser homosexuals, estar embarassades, patir malalties greus, entre d'altres.

LA SANG ÉS IMPORTANT

La sang és un dels òrgans més importants del nostre cos. Es distingeix dels altres perquè és un líquid i es desplaça constantment pel nostre sistema circulatori impulsat pel cor.

Està constituït per una part viva: les cèl·lules (glòbuls rojos, leucòcits i plaquetes), que representen el 45 per cent de dins la sang, i per altra part inert, inactiva, líquida, que serveix de suport: el plasma.

El volum de la sang depèn del pes. Aproximadament el 8 per cent del nostre cos correspon a la sang (5 litres a una persona de 60 quilos).

EL SERVEI DE LA SANG

Dins el nostre cos, la sang compleix una sèrie de funcions imprescindibles per a la vida:

Els **glòbuls rojos** transporten l'oxigen que recollen en el pulmó fins als més amagats racons de l'organisme. Les cèl·lules de la resta del cos, que estan fixes i immòbils, necessiten de l'oxigen per poder viure. Si mancassin els glòbuls rojos, moriríem ràpidament. Al mateix temps retiren l'anhídrid carbònic, que produeix l'organisme com a rebuig, lliberant-lo en el pulmó i evitant que aquest gas ens intoxicui.

Els **leucòcits** ens defensen de les llavors i agents estranys que s'afiquen dins el nostre cos, bé lluitant directament, "cos a cos", bé fabricant armes químiques que els neutralitzi ("anticossos").

Les **plaquetes** circulen per les conduccions del nostre aparell circulatori dispostes a acudir a taponar qualsevol desperfecte que es produeixi, evitant la pèrdua de sang i posant en marxa el mecanisme de la coagulació que adobarà la ferida produïda.

El **plasma**, que està format fonamentalment per aigua, transporta substàncies importantíssimes per a la vida: aliments, minerals, hormones, anticossos, factors necessaris per a la coagulació, etc.

LES TRANSFUSIONS

Tractant-se d'un òrgan líquid que circula a pressió, no és estrany que es produeixin pèrdues de sang importants quan es romp un vas sanguini. Malgrat que el nostre cos disposa de mecanismes per intentar evitar-ho, es produeixen freqüentment hemorràgies importants que poden arribar a uns quants litres de sang.

Des de la inauguració del Consultori, el necessari centre de salut i el local

Augmenten constantment

Un, qualsevol dia, la pot necessitar per a ell

En aquests casos, l'única solució per salvar la vida és realitzar un trasplantament de sang de varies persones sanes a la persona malalta.

La transfusió sanguínia és un autèntic trasplant, ja que es tracta de traspassar un òrgan —la sang— d'un donant a un receptor.

També pot ocórrer que per diverses malalties de la medula òssia deixin de fabricar-se algunes cèl·lules de la sang. En el cas dels glòbuls rojos sobrevindrà l'anèmia. En el cas dels leucòcits, les infeccions greus. En el cas de les plaquetes, les púrpures i hemorràgies.

Potser que també es tracti de pèrdues de grans quantitats de plasma (cremades, supuracions) o de manca d'alguna substància necessària per a la coagulació (hemofília).

En tots aquests casos és necessari aportar a l'organisme malalt aquella part de sang que li manca.

PROCÉS PER A LA CONSERVACIÓ

Els centres dedicats a recollir i conservar la sang són els bancs de sang. La classifiquen, l'analitzen, separen els seus components i els conserven per fer-los

arribar en les millors condicions als malalts que els necessiten.

Després d'haver realitzat un reconeixement mèdic als donants de cada extracció, s'extreu la sang recollint-la dins unes bosses especials amb conservants.

Llavors es fracciona la sang segons els diversos components, per a un millor aprofitament.

Mentrestant es controlen els agents infecciosos que pugués contenir la sang recollida, posant esment a dues malalties: l'hepatitis i la sífilis. I també es controlen els possibles anticossos anòmals que hi pugués haver dins la sang recollida.

Es classifiquen els distints tipus de sang segons el grup sanguini i Rh.

Els components de la sang s'han de conservar fins que s'utilitzin, a 4 graus els glòbuls rojos i a -80 el plasma i remouent contínuament les plaquetes.

RESERVA DE SANG

Tota vegada que el procés de conservació suposa molt de temps i treball, és necessari disposar de reserves suficients per poder atendre qualsevol urgència. Per això és una equivocació esperar donar sang quan hi ha una emergència.

La sang no es pot fabricar a un laboratori ni comprar a una apotecaria. És un òrgan viu que sols es pot obtenir de les persones.

Contínuament hi ha accidents, intervencions quirúrgiques, hemorràgies, malalties de la sang, etc. Això fa que les necessitats de sang augmentin constantment, motiu pel qual és necessari que els qui puguin, s'ofereixin a donar-ne. Bastaria que un pensés que qualsevol dia pot ésser ell el qui la necessiti.

Onofre Arbona

Extret i traduït d'un fulletó informatiu.

Margalida Bauzà Miralles

COL·LABORADORA DE LA GERMANDAT DE DONANTS DE SANG

L'entrevista que mantinguérem amb Margalida Bauzà Miralles, A.T.S., que exerceix en el nostre poble, ens va servir per conèixer millor la finalitat i la missió que té la Germandat de Donants de Sang. I també ho férem per recolzar, des d'aquestes pàgines, la noble tasca desinteressada que assoleix aquesta institució.

—¿Podries dirnos, en concret, que vol dir això de Germandat?

—Es una associació de persones unides pels mateixos ideals amb la finalitat de proporcionar sang a tots els qui en necessiten i d'una manera completament gratuïta.

—¿De qui depèn la Germandat?

—Funciona i depèn d'INSALUD.

—¿Quin és el nombre de donants que hi ha a Montuïri?

—A Montuïri es compta amb 112 donants.

—¿Per què us va interessar aquesta labor?

—Fa temps que em proposaren ésser la col·laboradora en el poble, i vaig acceptar per ajudar a l'equip de la Germandat a dur endavant aquesta tasca.

—¿A qui beneficia?

—A tota persona que, per haver sofert una intervenció quirúrgica o malaltia, necessiti una transfusió.

—¿Quina és la feina del responsable d'un poble?

—La tasca és la de coordinar els tre-

(Continua a la pàgina següent)

d'agost de 1984, Montuïri compta amb el doni per a les extraccions de sang

La sang és un òrgan viu, que no es pot fabricar. Sols es pot obtenir de les persones.

(Ve de la pàgina anterior)

balls, d'organitzar les donacions i de col·laborar amb la junta rectora amb el que li manin.

—Quan un es troba amb una urgència, és imprescindible haver d'anar a Palma?

—Per rebre sang, és a dir, per a una transfusió, s'ha d'anar a un hospital.

—A més del donants de sang, ¿hi ha altres col·laboradors dins la Germanadat?

—La Germanadat es compon d'una junta rectora encapçalada pel president; i, en el pobles, els col·laboradors.

—¿Com consideres que han respost els montuïers?

—Des del meu punt de vista, molt bé. Acudeixen amb entusiasme quan ve la unitat mòvil; unes tres vegades a l'any.

—¿Es pot dir que una persona està sempre en disposició de poder-ne donar?

—No. És per això que en la unitat mòvil ve sempre un metge, el qual comprova l'estat de salut del donant, i en cas que no reunesqui les condicions necessàries, no se li fa l'extracció.

—¿Hi ha algunes condicions especials per poder-ne donar?

—S'aconsella tenir de 18 a 65 anys i gaudir d'una bona salut.

—¿Podria ser que la gent no estàs degudament mentalitzada...?

El nombre de donants de sang a Montuïri hauria d'esser major.

—Els donants es presten en aquest servei d'una manera voluntària i altruista; i per tant ben mentalitzats que fan una obra bona a la societat.

—Qualcú ha dit que podria tenir alguna repercussió el SIDA amb aquest fet. ¿Què es podria dir?

—En referència al donant, no té cap complicació, perquè s'utilitza mate-

rial estèril, d'un sol ús, rebutjable. I en quan al que rep la transfusió, tampoc; perquè la sang ha estat analitzada.

—¿Pot ocórrer algun risc quan un dona sang?

—S'ha de tenir en compte que totes les extraccions són analitzades; i en cas de trobar-se amb alguna anomalia, es crida el donant i se li fa una revisió a fons. I finalment se'l prevé.

—Ens consta que n'hi ha que són porucs, motiu pel qual no s'atreveixen a donar sang. ¿Què se'ls hauria de dir?

—Pot ser que sí, que tinguin un poc de por els qui acudeixen per primera vegada. Però després ja van més encoratjats. Ja hem dit que per a la pròpia salut no hi ha cap risc.

—En concret a Montuïri, ¿n'hi ha que han fet moltes donacions?

—Sí. Ja n'hi ha que han rebut el distintiu de més de 25 donacions, i altres de més de 10. Anualment es fan trobades a distints pobles.

El procés de conservació suposa molt de temps i treball.

—¿S'ha fet alguna concentració, a Montuïri?

—Sí. A nosaltres, a Montuïri, ens correspongué el 12 d'octubre de 1986. Començarem amb una missa a la parròquia. Seguidament es donà compte del resum de les donacions de l'any, dels litres de sang recollits, i després es donaren les distincions. El batle del poble féu el parlament de salutació i després, el president de la Germanadat, en el pati de les escoles, dirigí una allocució als presents. Va col·laborar també en la jornada, la Banda de Música i l'actuació dels balls regionals. També es va fruir d'una bona torrada i begudes per a tots els donants i acompanyants.

—¿Des d'aquella data, n'heu fetes d'altres?

—Dia 29 de maig de 1988 celebràrem el dia de la nostra diada en el santuari de

Victor Gistau
President de la Germandat de Mallorca

Lluc. Va celebrar la missa el nostre bisbe i també hi assistiren les nostres autoritats encapçalades pel President, Gabriel Cañellas. Allà mateix el president de la Germanadat, Víctor Gistau, va rebre les claus de la nova unitat mòvil, de mans del President de "Sa Nostra", Caixa de Balears, Zaforteza. També, en aquella mateixa data, per acord de la junta rectora, fou nomenat president honorari, Jeroni Albertí, president del Parlament Balear.

—¿Féreu més festa?

—Sí; després dels parlaments del President de la Germanadat i de les autoritats, actuaren la "Revetla de Sant Antoni", de Son Ferriol, la Coral del Teatre Principal de Ciutat, i "Els Vall-demossa".

—¿Teniu altres fets memorables?

—La Germanadat va obtenir el "Siurell d'Argent", 1988, atorgat pel diari "Ultima Hora". També la Germanadat és membre de la Federació Balear de Donants de Sang i de la Federació Nacional. Ara esperem que es faci realitat un vell somni, com és el d'arribar l'any 1990 als 25.000 donants.

—Respecte a la unió entre les entitats recaptadores de sang, de la Creu Roja i de la Seguretat Social, ¿què hi ha?

—No sols existeix el projecte, sinó que pràcticament les gestions ja estan ultimades perquè hi hagi una sola entitat que extregui sang. I aquesta entitat, que estarà constituïda pels qui ara en donen a una o/i a l'altra, serà recollida sols per una, i aquesta la distribuirà segons les necessitats.

(Continua a la pàgina següent)

LES DONACIONS DE SANG I LA SEVA INCIDÈNCIA A MONTUÏRI

Fent un poc d'història

A l'octubre de 1974 el president comunicà l'acord de la junta rectora, a la direcció de la residència sanitària que no es compràs ni un sol gram de sang: la Germandat es comprometia a donar tota la sang que es necessitàs, oferta de manera altruista pels seus membres, que aleshores eren 1979 donants.

Pel febrer de 1975 el bisbe, Teodor Ubeda beneïa solemnement la unitat mòvil que havia regalat "Sa Nostra", Caixa de Balears. Mils de quilòmetres recorreguts visitant totes i cadascuna de les ciutats, viles, pobles i barriades de la nostra illa, traient de les venes dels nostres homes i dones, molts de centímetres cúbics de sang que servirien per salvar moltes vides que estassin en perill.

L'edat millor per donar sang és entre els 18 i els 65 anys.

(Ve de la pàgina anterior)

- Entre la gent jove, ¿hi ha donants?
- Sí.
- Homes o dones. ¿Quins són els que més?
- Més o manco van aparellats.
- ¿Reben cap benefici els qui en donen?
- Entrada lliure a la Residència de Son Dureta, fora ser hores de visita. Però la gratificació més gran és la de fer un bé a la humanitat, d'una manera totalment anònima.
- Ja per acabar, us oferim aquest espai per fer una crida als indecisos.
- A totes aquelles persones que se sentin amb ganes de fer aquest bé al pròxim i reunesquin les condicions d'edat i salut necessàries, jo els diria que no se'n penediran mai d'haver col·laborat desinteressadament a salvar una vida. Els qui ho desitgin, sols basta que acudesquin al consultori el dia que vengui la unitat mòvil de donants de sang.

Ma. Antònia Rigo

A Montuïri, la primera visita de la unitat mòvil va esser dia 4 de març de 1977, i fins a l'actualitat se n'han fet 27.

Durant el maig de 1977 es va celebrar la 7a. assemblea general amb assistència de més de 5.000 donants. Més de 100 autocars i molts de cotxes particulars dugueren més de 5.000 persones de tots els pobles de Mallorca.

Durant el maig de 1980 se celebrà el segon curs per a tots els col·laboradors de la Germandat, que eren més de 150. Els metges dels bancs de sang, de la residència sanitària de Son Dureta, varen donar unes xerrades sobre la transfusió de sang i la correspondència amb els grups de sang. Varen esser molt interessants.

També l'any 1980 començaren les trobades comarcals de donants de sang. La primera va ser la d'Andratx i tengué un èxit extraordinari. L'any 1981 la secció juvenil es va començar a moure fent excursions i sobretot un campament dirigit pel responsable d'aquesta secció.

Continuaren les sortides de la unitat mòvil per les barriades de Palma en les quals la gent va correspondre bastant bé i amb molta il·lusió.

La nostra Mare de Déu de Lluc, l'any 1982, fou nomenada "Donant Major"; i per això el president Jeroni Albertí li entregà la creu acreditativa dia 30 de maig. Aquell dia, després de molts d'anys que la Mare de Déu no havia abandonat el seu cambril, sortí a l'esplanada i des d'un altar presidí tota la funció, on més de 3.000 persones li retien aquest homenatge.

L'any 1972 va néixer la Germandat de donants de sang. Es va constituir la primera junta provisional presidida per Jesús Taboada. Un any més tard, en el recinte de la Fira Oficial de Mostres d'Artesania i Turisme s'instal·là una tenda de campanya on es varen determinar grups de sang, i així varen arribar a la Germandat els primers 300 butlletins d'inscripció. Aquest mateix any es convocà la primera assemblea general amb dos punts importants: donar compte dels 300 donants nous que for-

maven la Germandat i de les activitats desenvolupades; i l'altre, el nomenament d'un president. Es proposà Jeroni Albertí, que va esser acceptat unànimement.

Tots els mitjans de comunicació social de Mallorca s'uniren a l'acció que en el carrer feien desinteressadament alumnes dels tres cursos d'ATS, infermeres, celadors, membres de la Germandat, etc. Aquella data, que era el primer dia del donant, es feren més de 500 donants nous.

El febrer de 1974 a la Llotja del Mar se celebrà un acte en el qual s'entregà el carnet número 1.000, a una mare de família, empleada d'Ibèria.

Aquest mateix any s'entregaren per primera vegada distincions a donants que havien superat les 25 donacions.

L'any 1984, baix la vicepresidència de Víctor Gistau (actualment és president), es va donar una nova empenta a les barriades de Palma. També en trobades, en presència de la unitat mòvil en les fires i festes dels pobles de Mallorca, es creà un responsable directe de la Germandat en la premsa forana. I fruit d'això, a les trobades comarcals, es va començar a donar distincions als mitjans de comunicació de la part forana que van donant suport a la Germandat dins les seves respectives demarcacions.

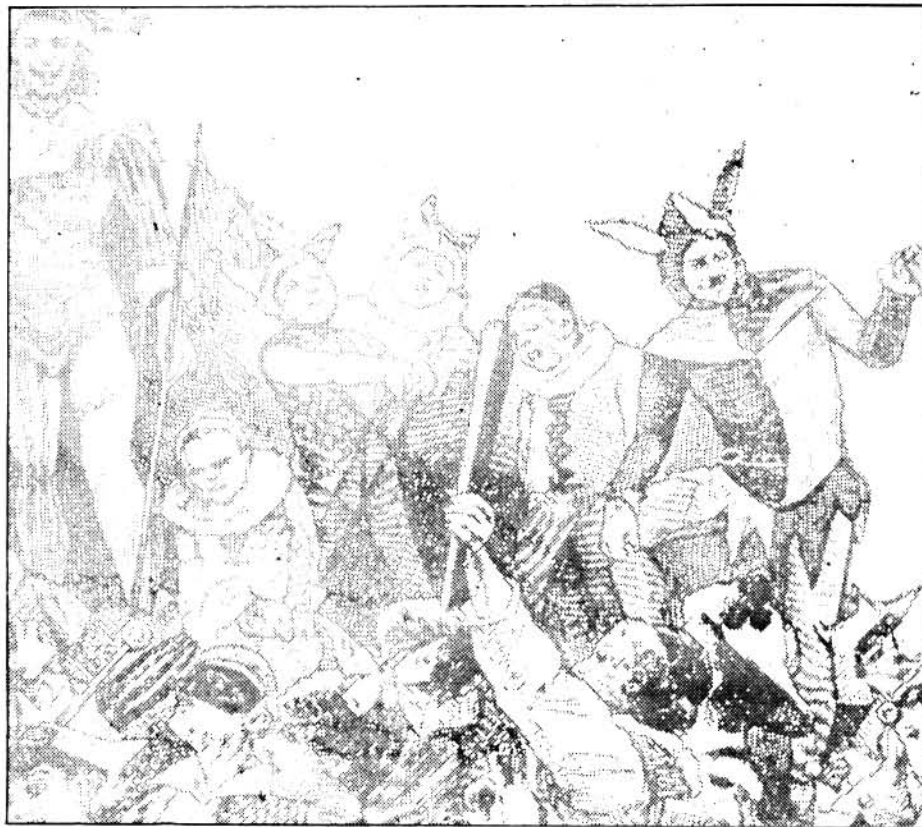
Els qui formam la Germandat esperam continuar pas a pas, donant alegria i vida a moltes persones. Tu, si encara no ets de la nostra Germandat, et pots unir quan vulguis, a nosaltres.

T'esperam amb els braços oberts!

Margalida Bauzá

Col·laboradora de la Germandat de Donants de Sang de Son Dureta.

EL III CONCURS LITERARI

Sis alumnes de setè del nostre Col·legi, expressen en aquestes gloses els més variats sentiments del món que els renrevolta

PAU I AMOR

La pau i l'amor,
en tot sentit gojós,
és lo que sent ell per tu,
encara que ell no ho digui,
és molt envejós.

Li agrades, però està confós,
no sap qui ha de triar,
no pot, es posa a cridar,
ell no ho vol dir.

Però ho sabràs aviat,
d'un servidor que sempre t'ha amat,
però tu l'has abreviat
de tant de parlar amb mi.

Conxa Cerdà Linares - 7è.

MOLINS DEL MOLINAR

Els molins del Molinar
són gegants damunt un turó,
com posseïdors de la llar
i grans, severs malignes.

Amb aire de frescor,
els molins retornen al passat,

pensant en la dolçor
d'aquells dies tan grats.

Veient el món de prop,
veuen el qui passa;
tant si és mal de cap,
o és que el bé fracassa.

Catalina Amengual Tomàs - 7è.

NATURA

La natura,
diligent, ens procura
una bèstia
per a cada molèstia.

Si a les fosques
ja no piquen, les mosques,
hi ha els mosquits
que treballen de pits.

A l'estiu volen terrats,
tenen arpes, són felins,
també fan miols, molt fins,
no hi ha dubte, són... els gats.

Miquela Nicolau Pocoví - 7è.

LES QUATRE ESTACIONS

Quan l'hivern arriba
amb el seu blanc "mant",
cobreix bosc i riba,
i tot queda blanc.

La primavera arriba,
despert a tot el bosc
menys la vella alzina,
que no té repòs.

L'estiu és arribat,
i amb ell la calor;
tots els camps de blat
s'omplen de grogor.

Quan la tardor s'apropa,
despulla els arbres,
i en la seva copa
només queden branques.

Ma. Francisca Febrer Mesquida - 7è.

A SANT ANTONI

Sant Antoni, homo pur,
ets animals mos guarda,
per llevar-nos d'un apur,
devora ets animals ens aguarda.

Ovelles, porcs i cans,
i d'altres animals,
i allà un parell d'amants
que se toquen les mans.

Sant Antoni se'ls mirà,
i mirà es bestiar
i després pensà
i digué en veu baixa:
ja basta de xauxa;
ara s'ha dit a treballar
o no cobraré aquest mes.

Apol·lònia Rigo Benmassar - 7è

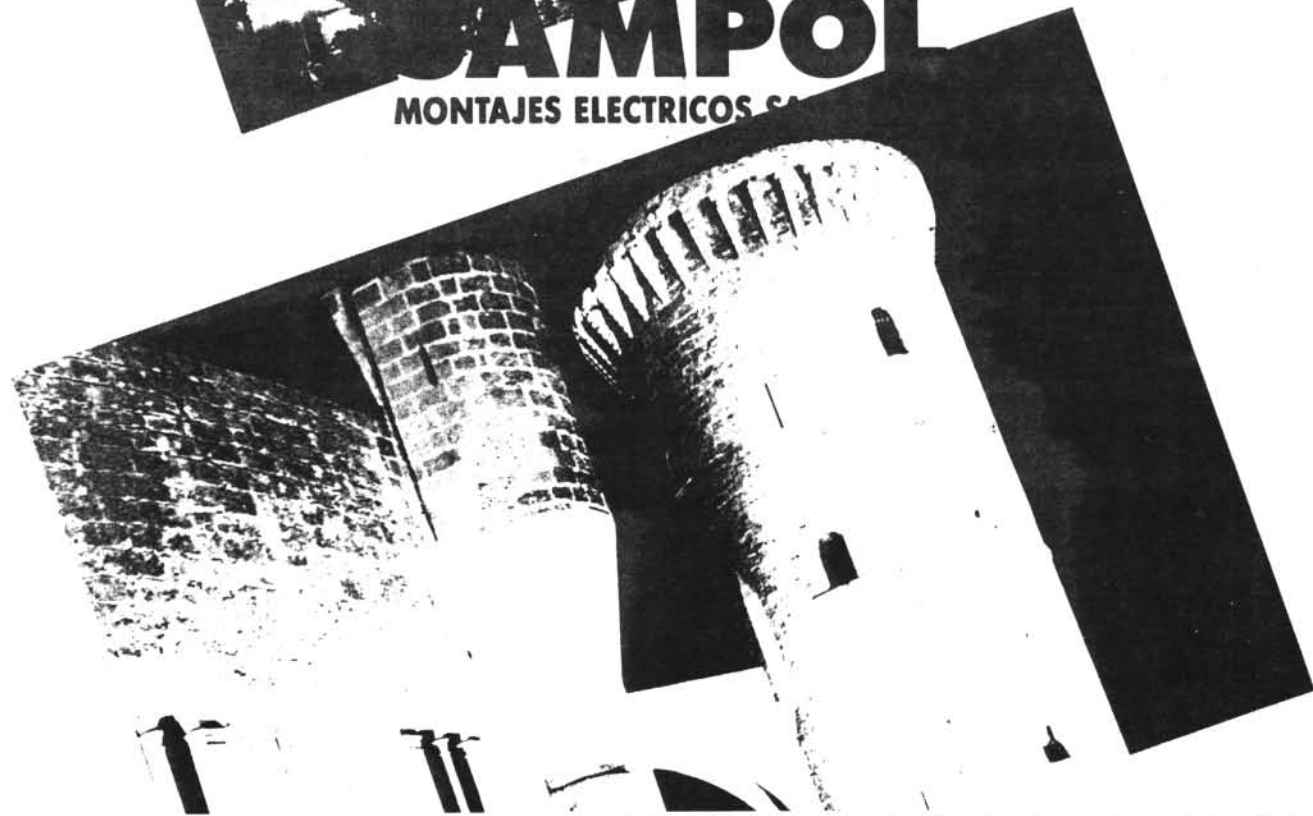
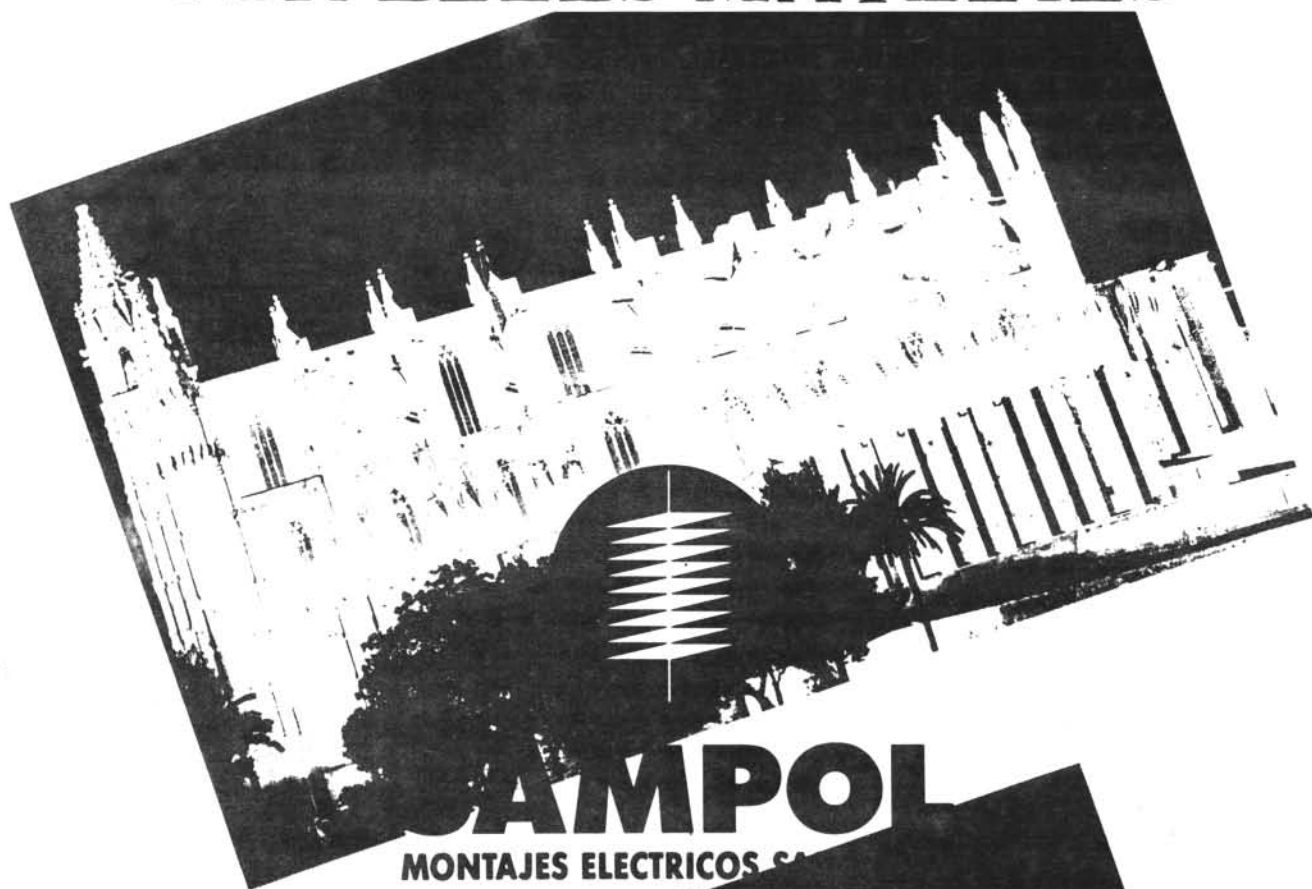
A PERE CAPELLÀ

Ara que sou joves
heu de pensar a fer gloses
per En Pere Capellà;
encara que no el vaig conèixer,
jo el vull destacar
per fer-lo més popular.

Déu li donà un bon do
an En Pere Capellà,
a ell li va tocar
fer-se glosador.

Maria Arbona Fullana - 7è.

LES NOSTRES OBRES LLUEN PER ELLES MATEIXES

CENTRAL: C/ Jesús, 14 - Palma de Mallorca 07003 - Tlf. (971) 29 26 00 / 04 / 08. Fax (971) 20 34 56

DELEGACIÓ CENTRE: Pol. Ind. Miralcampo de Arriba. Av. Conde Romanones, Par. 3, Letra L,
Azuqueca de Henares (Guadalajara) 19200

DELEGACIÓ SUD: Av. Kansas City, 12. Sevilla 41007. Tlf. (95) 457 20 37. Fax (95) 457 48 19

Raimundo Arbona Rigo

Fou un home molt seriós del qual molts n'estaren agraïts

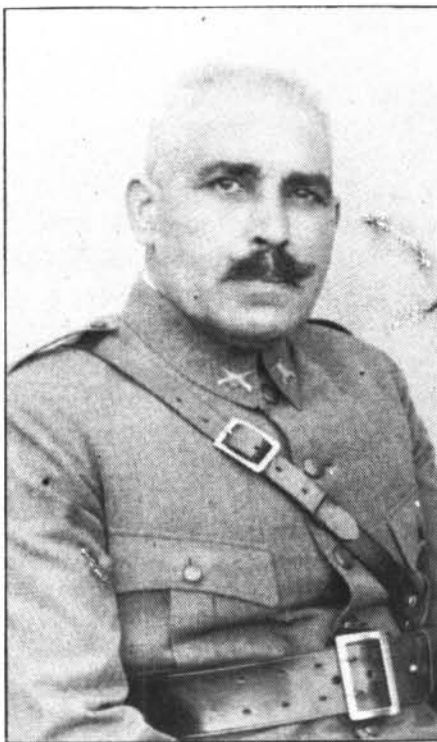
Malgrat que Raimundo Arbona Rigo, conegut per molts de montuïrers per Ramon Arbona, als tres anys es quedà sense pare i va haver d'esser educat per la seva mare, no fou malfener ni veciat.

Va néixer a Montuïri l'any 1886, i com la majoria de nins d'aquell temps, de petit anà a escola, però devers els deu anys ja el trobam llogat, fent feina a "Aubanya". I un poc major, als 18 anys, va poder aconseguir un lloc de treball a GESA, motiu pel qual es va haver de traslladar a Ciutat. Aquests dos anys que li mancaven per fer el servei militar els va aprofitar per anar a escola: es va matricular i els vespres aprofitava el temps en el Col·legi dels Agustins.

Li va tocar fer el servei a Cavalleria, però, al poc temps d'haver après la instrucció, un dia passà prop d'ell el Capità General i quan veié aquell soldat tan net i endiumenjat, ordenà que l'anassin a cercar; i a partir d'aquell moment passà a formar part de la seva escolta.

Una vegada llicenciat es féu Guàrdia Civil i estant destinat a Capdepera conegué Catalina Muntaner Colom. Es posaren a festejar i al cap de poc temps es casaren. D'aquest matrimoni varen néixer tres nines i un nin.

A rel d'uns exàmens, fou ascendit a "Cabo" i posteriorment anà ascendint fins a Tinent. A Capdepera hi estigué poc temps i va sofrir molts de canvis de

destí, la majoria deguts a successius ascensos. Va estar destinat a Porto-Cristo, Son Servera, Santanyí, Tarragona, Campos, Port de Sóller, Son Servera i finalment a Esporles, ja durant la guerra civil, on es retirà, essent el comandant militar d'allà.

La gent, sobretot els seus subordinats, el consideraven un home molt seriós, si bé molts n'estaren agraïts i contents.

BATLE DE MONTUÏRI

Retirat, tornà al seu poble, Montuïri, i aquí alguns anys després fou nomenat batle, i el 9 de febrer de 1946 prengué possessori de l'alcaldia. Durant l'exercici d'aquest càrrec es va distingir igualment per la seva serietat i el desig que les coses es fessin bé.

Al llarg de més de quatre anys i mig de batlia no trobam cap fet de molta envergadura, però això sí, es feren moltes coses. Un dels primers decrets fou el de la prohibició d'excessiva velocitat dins el poble.

El segon any del seu mandat es va aprovar urbanitzar els terrenys al costat de les escoles, els terrenys de Can Xigala i Can Serra, entre la carretera de Sant Joan i el carrer Ramon Llull; i pel carrer de Palma, des del Molí des Fraret fins al de Bonavista.

A rel d'una visita del Governador, s'havia preparat un refresc per obsequiar-lo. No ho va admetre i digué que ho repartissin als pobres de la vila. També veim que dies més tard es féu una crida prohibint dur-se'n aigua d'Es Pou des Dau amb botes, ja que aquell any curtejava molt. I per aquells mateixos dies, un mes abans de Sant Bartomeu, féu comprar tela per confeccionar un vestit nou pel "dimoni",

(Continua a la pàgina següent)

MUEBLES BAUZA® S.A.

EXPOSICIÓ

Carrer Major, 22

Telèfon 55 03 50

Apartat de Correus núm. 106

07500 - MANACOR

(MALLORCA)

Raimundo Arbona Rigo

Fou un batle molt seriós que es distingí per l'ordre i foment de la cultura

(Ve de la pàgina anterior)

ja que el que tenia estava molt espanyat.

ESCOLES I CULTURA

La seva preocupació per l'ensenyament i la cultura es demostrà en diverses ocasions. Aquell mateix any, dies abans de Nadal, a més de sembrar 15 pins en el pati de les escoles, féu obrir 14 llibretes d'estalvis a 5 pessetes cadascuna, pels alumnes més aplicats i també altres 6 per la mateixa quantitat, pels de l'escola de les monges.

L'any següent, 1947, l'Ajuntament aprovava la concessió d'un premi de 200 pessetes per a la millor monografia que descrigués el Santuari de la Mare de Déu de la Bona Pau, baix els aspectes religiós, històric, topogràfic, artístic i folklòric. També s'aprovà adquirir quadre i vasa del Pare Gabriel Miralles Pocoví, M. SS. CC.(1) per exposar-lo a la sala d'actes.

També en trobam d'altres, de fets relacionats amb la cultura, com són l'assistència gratuïta dels nins de les escoles per assistir a la projecció de "Don Quijote de la Mancha". I també inscriure l'Ajuntament, a principis de 1949, al diccionari Català-Valencià-Balear.

DECISIONS D'HUMANITAT

Examinant la seva constant preocupació pel bé del poble, trobam alguns fets que el distingeixen per la seva humanitat.

Quan es va haver d'asfaltar la carretera que puja al Coll de Sa Grava, demanà a Obres Públiques que deixassin un terç sense asfaltar a fi que les bísties no llenegassin; petició, però, que fou desatesa perquè es va disminuir la pujada.

A la casa de la vila, que era molt vella, arreglà un local pels escriptors i augmentà el sou als funcionaris municipals per a l'any 1948.

Concedí una subvenció de 1.000 pessetes al C.D.Montuïri. Ho féu però amb la condició que aquests doblers no serien abonats quan deixi de prendre part en els torneigs regionals o quan, pel seu comportament, a judici de la Corporació, no es faci mereixedor d'ella.

El cinema "Royal" fou tancat per ordre superior, durant els mesos d'Abril a Octubre del 47, motiu pel qual se li perdonà la contribució sobre usos i consum, fet que no en tenia cap deure.

ORDRE I COMPOSTURA

Després d'haver augmentat una plaça

d'Auxiliar Administratiu a l'Ajuntament (plaça que fou ocupada per Antoni Verger Munar amb un sou inicial de 15 pessetes diàries), ordenà que tots els empleats de l'Ajuntament, tots els diumenges i festes, des de mitja hora abans de sortir el sol fins una hora i mitja després, vigilassin i fessin guardar ordre a la Plaça Major (aleshores d'Espanya) i carrer Major. Per altra part, els dissabtes matí els havien de dedicar a netejar la plaça i els carrers adjacents i els abeuradors dels pous públics, per al bestiar. "Faran aquestes feines —deia l'ordre— a canvi de tenir lliures els dissabtes horabaixa".

En el seu temps es va projectar urbanitzar les zones nord i oest, que comprenia els carrers Bonavista, Palma, Garrover i fins a les vies del tren. Posteriorment, però, alguns veïns protestaren, però... féu tirar el projecte envant.

A l'agost de 1948 els joves d'Acció Catòlica feren una peregrinació a Santiago de Compostel·la. Idò bé, dels fons municipals es varen donar 50 pessetes al vicari Bernat Martorell perquè allà digués una Missa "per a la prosperitat i benestar dels habitants del Montuïri".

Trobam també altres fets, com són col·locar una nova esfera al rellotge públic, perquè la que tenia ja estava deteriorada; intentar reformar les escalonades dels graons a fi de poder eixamplar la plaça (autorització que el bisbat no va concedir); aixecar plànols per urbanitzar les zones nord i sud, des de Sa Torre, agafant Es Dau i fins a la carretera de Palma; gestionar una nova casa de la vila, però essent el pressupost massa elevat el va haver d'abandonar; encapçalar els donatius per a la nova carretera d'Es Puig amb 1.000 pessetes a més d'ordenar que s'hi fessin les prestacions personals i aportar el carros que es necessitassin; gestionar l'eixampla del carrer des Garrover, sol·licitar elevar la carteria rural a agència postal...

Va renunciar al càrrec i el 20 de setembre de 1950 entregava la batlia a Gabriel Jordà Mateu. Però encara va viure més de 25 anys, ja que no va morir fins el 17 de gener de 1976, poc temps abans de complir els 90.

Onofre Arbona

(1) Estam preparant un resum de la biografia d'aquest il·lustre montuïrer, per incloure'l en aquesta secció.

EMBOTITS FIOI
SOBRASSADA I LLONGANISSA PAGESA
TEL. 64 61 33

Carrer d'es Garrover, 38

MONTUÏRI (Mallorca)

B À S Q U E T

INFANTIL FEMENÍ
(Play-Off, llocs 5è a 8è)

Jov. Mariana de Sóller, 32 - Montuïri, 28
Sant Josep, 16 - Montuïri, 51

CADET FEMENÍ

Montuïri, 56 - Santanyí, 37
Montuïri, 79 - La Porciúncula, 43
Santa Mònica, 42 - Montuïri, 41

A la primera fase de la lliga, aquest equip ha quedat segon. A la classificació final, que oferim, es pot veure que el Sant Josep té dos partits pendents de jugar.

Montuïri	14	11	3	745	580	25
S. José A.	12	11	1	646	529	23
J. Cimsa	13	9	4	719	613	22
P. Manacor	14	8	6	651	619	22
S. Mònica	14	6	8	606	608	20
J. Mariana	14	3	11	537	722	17
Humiclima	13	3	10	496	597	16
Porciúncula	12	2	10	464	596	14

El dissabte dia 3 de març haurà començat el play-off per al títol de Mallorca on hi participen els quatre primers de la fase inicial de la lliga: Sant Josep A Montuïri, Jovent i Perles Manacor.

Els dos primers disputaran el campionat de Balears contra els campions d'Eivissa i Menorca.

CALENDARI DE PLAY-OFF
CADET DE BÀSQUET

Hem rebut el calendari del play-off final del campionat de Mallorca de bàsquet cadet femení. El encontres a disputar pel Montuïri són els següents, tots dis aquest mes de març:

Dia 3: Dins Perlas Manacor.
Dia 10: En Es Dau, contra Jovent Cimsa
Dia 17: A Sant Josep Obrer.
Dia 22: En Es Dau, amb el "Perlas".
Dia 24: A la pista del Jovent.
Dia 31: A Montuïri, enfront del Sant Josep A.

INTERCANVI AMB JOVES ESCOCESOS

Dins el programa estatal "Joves amb Europa", 5 joves de Montuïri, 5 de Campos i 10 de Porreres participaran aquest estiu en un intercanvi cultural amb altres tants joves d'Escòcia, els

quals vendran a Mallorca el proper mes d'agost. Serà una experiència que durarà deu dies i hi participaran joves d'ambdós sexes, entre 15 i 17 anys, que sàpiguen almanco un poc d'anglès.

Coneguem els jugadors de Preferent

Llorenç Bauzá Rigo

Albert Pérez Càmarà

Juanjo Estrades Cerdà

Foto: L. Capellà

LLORENÇ BAUZÀ RIGO

Data de naixement: 3 - 4 - 64.

Equips anteriors: Montuïri Aleví: "Llorenç Neo"; Montuïri Infantil: "Llorenç Neo"; Montuïri Juvenil: "Ll. Amengual, J. Matxo, Ll. Neo"; Montuïri Preferent: "Miralles, Amengual, Castillo i Dols".

Lloc habitual: Mig dret.

Equip de les seves preferències: Madrid.

Jugador que més admira: Pelé.

Opinió del Montuïri: Amb l'equip que tenen, si les lesions no ho impedeixen, podran jugar la lligueta d'ascens.

Anècdota esportiva: Ha jugat a Tercera Divisió.

ALBERTO PÉREZ CÀMARÀ

Data de naixement: 4 - 9 - 58.

Equips anteriors: Balears Aleví, "Joan Sastre"; Balears infantil, "Joan Sastre"; Balears Juvenil, "Joan Sastre"; Balears grans, "Oviedo, Pérez Nieto, Tauler, Alexanco, Barceló, M. Vences, Hugo Villamide, Pep Amengual, Andreu Quetglas"; Sóller, "Joan Cladera";

Montuïri, "Miralles, Dolç, Sampol i Amengual".

Lloc habitual: Central.

Equip de les seves preferències: Barça.

Jugador que més admira: Frank Bekenbauer.

Opinió del Montuïri: Es troba molt bé al club i creu que amb l'equip que hi ha jugaran la lligueta d'ascens.

Anècdota esportiva: Ha fet campió amb el Balears a regional preferent. Ha pujat a tercera divisió amb el Balears i Montuïri. Va començar a jugar d'extrem esquerre i ha acabat jugant de central.

JUANJO ESTRADES CERDÀ

Data de naixement: 30 - 8 - 65.

Equips anteriors i entrenadors: Montuïri Benjamí, "Biel Niu"; Montuïri Aleví, "Biel Niu"; Montuïri infantil, "Joan Matxo, Ll. Neo"; Montuïri preferent, "Ll. Amengual, Castillo"; Cade Paguera, "Amador Puig"; Ferriolense, "Rosselló Bassa"; Montuïri, "Ll. Amengual".

Lloc habitual: Devanter centre.

Equip de les seves preferències: Barça.

Jugador que més admira: Bakero.

Opinió del Montuïri: Està molt content de jugar amb el Montuïri, ja que sempre ha estat l'equip de la seva vida.

Anècdota esportiva: Va pujar de tercera a segona regional amb el Montuïri Juvenil. Ha jugat a tercera divisió amb el Montuïri.

Tomeu Verger

DOS JOANS BARCELÓ, PARE I FILL, CAMPIONS DE CROSS DINS LES SEVES CATEGORIES

La foto de dalt correspon a Joan Barceló Prohens, el pare de la família d'atletes Barceló- Cerdà, el qual es va proclamar campió de Balears de la categoria Veterans - B. Va esser el dia 11 de Febrer a Son Bordils, d'Inca. Un altre èxit per afegir al seu ample historial. Apareix en primer pla, seguit d'un altre veterà, el felanitxer Sebastià Adrover.

Joan Barceló Cerdà, a l'altra foto, el major dels dos germans, va participar el passat 24 de febrer al campionat d'Espanya de cross cadet masculí. Es va celebrar a Olot (Girona). En Joan, que forma part de la selecció balear va quedar classificat en sisè lloc en el campionat de Balears desenvolupat dia 10 de febrer a Sencelles.

	D	I	A			D	E		
									
L	E	S		I	L	L	E	S	
									
	B	A	L	E	A	R	S		
									
	M	a	l	l	o	r	c	a	

Març 1990

«Balears: sentiment de poble»

Quan el poble veu que els problemes se
solucionen més aviat,
Quan reclama més autogovern,
Quan els ciutadans senten com a pròpies
la seva cultura i la seva terra,
Quan lluiten tots junts per millorar la
qualitat de vida, els serveis públics i
l'ajuda als més necessitats,

Quan el poble balear reconeix que les
coses es fan millor des d'aquí,
Quan comprova que les institucions de
la nostra autonomia són més efectives,
És perquè hi ha un autèntic, un vertader
SENTIMENT DE POBLE

Comunitat

Autònoma

de les Illes Balears

El Montuïri amb fonamentades aspiracions de jugar la lligueta d'ascens

FUTBOL

BENJAMINS

At. Alaró, 0 - Montuïri, 1
Montuïri, 3 - Consell, 2
Algaida, 1 - Montuïri, 4

ALEVINS

Montuïri, 2 - Villafranca, 0
Margaritense, 1 - Montuïri, 0
Porreres, 1 - Montuïri, 0
Montuïri, 2 - Avance, 1

El partit jugat contra el Margaritense va suposar la primera derrota del Montuïri a la lliga, després de 13 victòries i un empat.

INFANTILS

Olímpic, 5 - Montuïri, 1
Montuïri, 5 - Binissalem, 1
Campos, 1 - Montuïri, 1

JUVENILS

Montuïri, 11 - Mariense, 0
Bunyola, 1 - Montuïri, 4
Montuïri, 3 - Santa Maria, 0
Port de Sóller, 2 - Montuïri, 1

I PREFERENT

Montuïri, 5 - Artà, 0

Fàcil victòria enfront d'un equip que es presentà amb una alineació de circumstàncies. Cal esmentar la bona actuació de Josep Maestre considerat per la premsa de Palma, la "estrella del partido".

Escolar, 2 - Montuïri, 0

Ningú no esperava aquest resultat, ni els propis "gabellins" que ocupaven el darrer lloc de la classificació i tenien problemes interns per haver destituït el seu entrenador.

Montuïri, 3 - La Unió, 0

També va costar poca feina doblegar aquest rival. La primera part va acabar en 1 - 0. El millor d'un magre encontre van esser els tres gols de bella factura, obra de Capellà, Maestre i Matas (quin partidasso el d'En Biel!).

Recreatiu La Victòria, 0 - Montuïri, 0

En un encontre de domini altern, no es va poder marcar cap gol. Però pel

Montuïri és molt important aquest punt guanyat a S'Indioteria, ja que La Victòria és un dels equips que més lluita per la lligueta d'ascens. Ara el

Montuïri no sols li ha restat un punt, sinó que, cas d'empat, l'avantatjarà.

Biel Gomila

ELS DOS CRISTÒFOLS DELS "BENJA", PRE-SELECCIONATS

Cristòfol Amengual

Cristòfol Andreu

Aquesta temporada tenim a Montuïri altres jugadors que han estat cridats per acudir a les pre-seleccions de futbol balear, insular o comarcal.

Ara han estat Cristòfol Amengual i Cristòfol Andreu. Varen anar a Petra el divendres 16 de febrer. Jugaren amb els pre-seleccionats de la nostra comarca contra els locals. Guanyaren per 1 - 4 i s'alinearen durant tot el partit. Enhorabona, "Benjas"!

HISTÒRIA DE L'ESPORT MONTUÏRER EN FOTOS EL PRIMER EQUIP INFANTIL FEDERAT DE L'ACTUAL ÈPOCA FUTBOLÍSTICA (1972)

Era la primavera de l'any 1972. A Montuïri no hi havia encara cap equip infantil, aleví ni benjamí federat. Però sí, hi havia un bon grapat de nins que volien i podien jugar. Juntament amb altres pobles es va organitzar un torneig. Es va anar a l'organisme corresponent per tal d'inscriure els equips. Aleshores se n'encarregava la Delegació de la Joventut. Els montuïrers eren els més joves del grup i fins al darrer partit de la primera volta no es varen guanyar els dos punts. Sempre ens en recordarem. Va ser dins Llubí i per 0 - 1. Els llubiners eren més grans i dominaren tot el temps. L'alegria fou immensa.

A la foto podem veure (drets) Biel Miralles (Niu), Francesc Bauzá (de Son Trobat), Joan Rosselló (d'Es Pont), Mateu Ginard (Manescal), Ramon "Sevillano", Llorenç Miralles (Queló), Gaspar Roca (Tevet), Antoni Verger (Tec), Antoni Jaume (de Son Fornès) i Llorenç Amengual (entrenador, de Sa Mata).

(Ajupits) Martí Ferrer (Xorri), Pere Sampol (Sampol), Tomeu Miralles (Marró), Miquel Ferrer (Quelet), Tomeu Ferrer (Xorri), Miquel Fiol (de sa Matança), Jaume Rossinyol (Salat), Pere Munar (Munar). L'entrenador era en Llorenç Amengual (aquest va esser el primer equip que va dirigir, ara ja fa 18 anys) i el delegat, Gabriel Gomila.

DEMOGRAFIA

Febrer de 1990

NAIXEMENT

Dia 16.- Gabriel Arbona Molino, fill de Miquel i Antònia.

DEFUNCIONS

Dia 7.- Damià Serra Llompart, casat de 84 anys (Morí a Palma i fou enterrat a Montuiri, espòs d'Antònia Verger "Sopeta").

Dia 14.- Bartomeu Mascaró Pocoví, casat de 61 anys. "Punta".

PLUVIOMETRE

Durant el mes de febrer, no ha plogut a Montuiri.

25 anys enrera

Març de 1965

UNA MORT SENTIDA

A l'edat de 29 anys, ja viuda, va morir dia 11 de març N'Antònia Martorell Pocoví "Peregoia". Havia estat bastant de temps malalta, era molt coneguda i apreciada, ja que s'havia desvetllat tant per a l'Acció Catòlica com per a Càritas Parroquial. El seu home, Jaume Miralles Ribas "Xibau", s'havia mort 14 mesos abans.

Gloses

AMB OCASIÓ DELS DARRERS DIES

Desig que aquests darrers dies mos siguin aprofitats, i poguem disfrutar plegats de ses nostres alegries; i Déu mos guardi d'averies i de males enfermedats, que aquells que n'estan tocats són unes males ferides.

Essent es Dijous Llarder que tots tenim simpatia, amb salut i alegria tots plegats en companyia el poguem fer l'any que ve.

SOBRE CARNAVAL I QUARESMA

S'acaba es Carnaval, sa Corema ja és demà, i aquell qui carn menjarà farà un pecat mortal; millor si li és igual, que vagi a sa Catedral i es rector amb un boal, cendra p'es cap li posarà.

Miquel Massanet "Parri"

ANUNCIS CLASSIFICATS

VENDES

FINCA rústica a Son Barceló, d'un quartó, caseta, arbres fruiters, safareig i pou. Es ven. Tel. 12 51 72.

MÀQUINA de cosir SINGER, amb peu. Es ven. Tel. 64 61 06.

COMPRES

CASA dins el poble, en bon estat. Compra-ria. Preu assequible. Ofertes tel. 64 61 06.

50 anys enrera

GENER DE 1940

Dia 12 de gener d'aquest any prengué possessió del càrrec d'auxiliar de secretaria amb caràcter interí, Joan Sampol Cerdà, el qual havia cessat el 10 de juny del 37 per haver-se incorporat a l'exèrcit.

CUINAR EN CASAPASTÍS TAPAT DE POLLASTRE I ANOUS
INGREDIENTS

Pasta "quebrada":
300 gms. de farina fluixa.
150 gms. de mantega de vaca.
100 mls. d'aigua.
Sal.

ELABORACIÓ

La mantega es fon amb les mans i es mescla amb la farina; després hi posam l'aigua.

FARCIMENT

600 gms. de pollastre bullit o frit.
300 gms. de cebes.
50 gms. de farina.
300 mls. de llet.
3 ò 4 fulles de sàlvia.
150 mls. de nata o llet.
75 gms. d'anous pelats.
1 fulla de llorer, frígola (tomillo), sal, pebre bo i anou moscada.
1 vermell d'ou per embatumar.
Enmig del pastís s'hi fa un foradet per sortir l'aire.

Recepta de
Cati Pizà Fornés, "Móra"

PLA "SA NOSTRA"JUBILACIÓ
PENSIONS**Sa Nostra Tranquil·litat.**

Durant la Quaresma, xerrades de preparació per a la Pasqua

La Quaresma és un temps de preparació per a la gran celebració de la Pasqua cristiana. És per tant un camí ple d'esperança, d'alegria i de maduració en la fe en Jesús ressuscitat.

Per aprofundir en aquesta preparació, recordam les xerrades que tendrem a Montuïri tots els dimecres del mes de març:

Dia 7: "El pecat personal i les estructures de pecat" (Joan Bestard).

Dia 14: "La crida a la conversió" (Rafel Umbert).

Dia 21: "Els fruits de la conversió" (Antoni Riutort).

Dia 28: "La reconciliació i el seu sentit eclesial" (Sebastià Salom).

Totes les xerrades seran a les 9 del vespre a l'església.

Vos convidam igualment a la Celebració Penitencial de final de Quaresma, que serà el divendres dia 6 d'abril a les 9 del vespre.

CONFERÈNCIA DEL SR. BISBE

Com ja és costum, el Sr. Bisbe dedicarà un vespre de la Quaresma a parlar als cristians de la 4a. zona pastoral. La conferència d'enguany tindrà lloc a la parròquia de Felanitx, el dijous dia 22 de març a les 21 h., i versarà entorn del primer objectiu de l'Assemblea Diocesana: "Comuniquem l'Evangeli als adults".

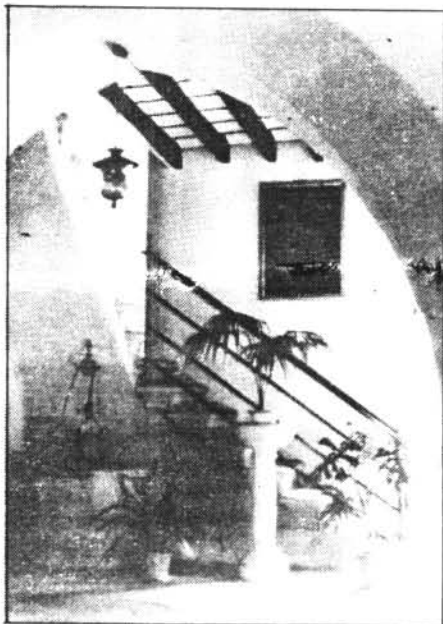
PRIMERES COMUNIONS

Els pares dels nins que enguany han de fer la primera comunió se segueixen reunint cada quinze dies per preparar i avaluar els temes de catequesi familiar. Les reunions compten amb nombrosa assistència i bon ambient i solen acabar també amb "bona boca".

A petició dels mateixos pares, es va canviar una de les dates que en principi s'havien proposat per a les primeres comunions. Seran definitivament les següents: 10 de juny i 1 de juliol, ambdues a les 7 del capvespre.

CONSELL PARROQUIAL

Dia 20 de març a les 9 del vespre, a la rectoria d'Algaida hi haurà una nova trobada de formació per als mem-

Interior de la rectoria, lloc apropiat per xerrades i reunions

bres dels Consells de Pastoral de les parròquies solidàries. El tema serà dirigit per mossèn Pere Mascaró, i tractarà de la formació dels adolescents en la fe cristiana.

Dia 13 de març a la rectoria de Montuïri, també a les 9 del vespre, tindrà lloc una reunió per a representants dels Consells Parroquials i altres grups cristians de l'arxiprestat que participaren en la darrera Assemblea Diocesana. La finalitat és aportar iniciatives per anar posant en pràctica els objectius de l'Assemblea, tant a nivell local com a nivell de la Comarca.

EUCARISTIES PARTICIPADES

Per acord del Consell Parroquial, i com acció concreta relacionada amb el tercer objectiu de l'Assemblea Diocesana ("Comuniquem l'Evangeli des de la pregària"), cada mes se celebrarà una "Missa de la comunitat". Serà preparada pels distints grups i per persones que hi vulguin participar d'una forma especial, sense presses ni actituds rutinàries. La primera serà dia 11 de març a les 8 del vespre.

El mateix dia 11, un grup de nins de catequesi de la parròquia de Santa Maria la Major d'Inca vénen d'excursió a Montuïri i participaran en la missa de les 11'30, juntament amb els nins de la nostra parròquia.

PASTORAL MATRIMONIAL

15 foren les parelles que prengueren part en el cursset prematrimonial celebrat a Petra el passat mes de febrer. El pròxim tindrà lloc a la rectoria de Porreres a partir de dia 23 d'abril. Les parelles interessades poden avisar ja des d'ara a la parròquia.

Donada la consolidació i bona acollida que han anat adquirint aquests curssets dins l'arxiprestat, a la darrera reunió de preveres, celebrada a Montuïri, se'n va fer una mica de balanç i valoració. Es va acordar convidar les parelles que assistiren als curssets durant els anys 1986, i 1987, que sumen devers 80, a una trobada que tindrà lloc a Montisio de Porreres, dia 16 de març a les 9 del vespre. Les altres parelles rebran també, de moment, una carta de salutació i recordança.

JORNADES DE REFLEXIÓ I PREGÀRIA

Com acció concreta del tercer objectiu de l'Assemblea Diocesana, la Delegació d'Apostolat Seglar ha organitzat unes jornades de reflexió i pregària per a totes les persones que hi vulguin participar. Tendran lloc a la casa de les Germanes dels Sagrats Cors de Campos.

Les primeres jornades començaran dia 17 de març a les 16'30 i acabaran el diumenge dia 18 a les 6 de l'horabaixa. Seran dirigides pels preveres Gabriel Amengual i Ferran Bonnín.

EL CONDOL DELS FUNERALS

A fi d'aconseguir un millor orde i fluïdesa a l'hora de donar el condol als familiars abans de les misses de funeral, els responsables de la parròquia volen pregar que es tenguin en compte algunes normes molt senzilles, per bé de tots: que tots els qui esperin defora, tant homes com dones, entrin pel portal major (o "portal de ses dones") i avancin pel passadís central, deixant lliure el portal del costat (el que mira a la Plaça) per a la sortida dels homes que no fan comptes quedar a la celebració de l'Eucaristia.